

Tenner & helse

MEDLEMSBLAD FOR FORBUNDET TENNER OG HELSE

25. Årgang – nr. 2 juni 2019

- Informasjon om amalgam er fremdeles nødvendig – side 4
- Hvordan amalgam, tannkroner og rotfyllinger kan gi helseproblemer – side 12
- Mange amalgamskadde sliter med el-overfølsomhet – side 16

Helseproblemer knyttet til amalgamfyllinger i tennene berører fremdeles mange. Derfor er informasjonsarbeid viktig, og et hovedsatsningsområde for FTH. I denne utgaven av Tenner & helse kan du lese flere artikler som belyser ulike sider ved amalgamproblematikken, også den som handler om el-overfølsomhet. Å leve som el-overfølsom er krevende. Hva vil skje med alle dem som er plaget, og allerede nå er frarøvet helse og livskvalitet, etter hvert som 5G nettet rulles ut? Og hvor mye vil den stadig tettere stråletåka påvirke også mennesker som i dag regner seg som friske? Enda en gang ser vi at «føre-var-prinsippet» er fraværende i planleggingen av vår felles framtid.

Bo Gustafson Modin utgav i januar i år boken «Om påtvingad kronisk ohälsa», der han tar oss med på sin livsreise som kvikksølvforgiftet, først etter vaksining som barn, deretter på grunn av amalgamfyllinger i tennene. Mange kjenner seg nok igjen i hans beskrivelser, blant annet av hvordan han har opplevd å bli møtt i helsevesenet. Omtale av boken finner du på side 8.

«Hver dag blir jeg forbauset over hva amalgam, gamle kroner eller rotfyllinger kan føre til av kroniske plager og sykdom som omfatter hele kroppen.» Slik innleder homøopat og bioresonans terapeut Kamilla Hill artikkelen sin på side 12. «I et nært samarbeid med tannlege Pål Hermansen i Oslo, har jeg etterhvert møtt mange mennesker med helseplager knyttet til tenner. Det fine i det tragiske er at jeg opplever at mange får tilbake helsen sin ved å ta tak i det som belaster hele systemet, fra munnhulen», skriver hun.

Vi håper i det lengste, og arbeider i det brede for, at framtiden skal bringe tannhelsen inn i egenandelsordningen, at de som har myndighet til å bestemme skal se det store potensialet for både folkehelsemessig og økonomisk gevinst som ligger i å gi alle en likeverdig mulighet til å ta vare på egne tenner gjennom hele livsløpet.

Jeg ønsker dere en god sommer, alle sammen!

Redaktør
Toril Sonja Gravdal

STRÅLING

Forbundet Tenner og Helse har hatt elektromagnetisk stråling på dagsorden i noen år. Vi har blant annet omtalt ARTHUR FIRSTENBERG's skjellsettende verk «The invisible rainbow». Som utkom i norskversjon i 2018, norsk tittel: Den usynlige regnbuen, historien om elektrisiteten og livet. Oversatt av Einar Flydal.

Finn Levy, fhv. overlege, seksjon for miljø- og arbeidsmedisin, Oslo universitetssykehus/Ullevål har uttalt følgende om boken: "Leger som har pasienter med diffuse helseplager, og alle som er involvert i innføring av ny teknologi i større eller mindre skala basert på elektromagnetiske bølger, bør ha lest denne boken før de tar sine avgjørelser."

PLANETARY ELECTROMAGNETIC POLLUTION: IT IS TIME TO ASSESS ITS IMPACT

Er overskriften i The Lancet desember 2018. The Lancet er et britisk medisinsk tidsskrift som utgis ukentlig av Lancet Publishing Group.

Planetær elektromagnetisk forurensning: det er på tide å vurdere omfanget.

Forfatterne tar til orde for at det nå er passende med en diskusjon om den raske økningen i utbredelsen av kunstige elektromagnetiske felter. Det mest bemerkelsesverdige er teppet av radiofrekvent elektromagnetisk stråling, stort sett mikrobølgestråling skapt for trådløs kommunikasjon og overvåkingsteknologier. En økende mengde vitenskapelige bevis antyder at en forlenget eksponering til radiofrekvent elektromagnetisk stråling har alvorlige biologiske og helserelaterte virkninger. På side 20 finner du den i norskoversettelse, ført i pennen av Anders Brettingen.

VEKSTEN I MENNESKESKAPT STRÅLING SETTER LIV PÅ SPILL

Var overskriften i Dagbladet 24. august 2016. Studier viser at folk som bor nær TV-, radio- og mobilmaster har høyere sykkelighet enn andre.

Mens klimaproblemene angriper jordas bærekraft fra atmosfæren, angriper menneskeskapt EMF livet på cellenivå: Alt liv bygger på svake elektrokjemiske prosesser, og mange livsformer orienterer seg etter svake felt i naturen. E coli kommuniserer i frekvensområdet for mobilsystemet 5G. Mange dyr skaper ladninger de antakelig utnytter til å holde flokkformasjon. Forstyrrelser er dels veldokumenterte og bør utløse handling, dels sikre nok - og så konsekvensrike - at vi bør være føre-var. Les vider her: <https://www.dagbladet.no/kultur/veksten-i-menneskeskapt-straling-setter-liv-pa-spill/61001497>

- S 4 Informasjon om amalgam er fremdeles nødvendig
- S 8 Et liv som kvikksølvforgiftet
- S 10 Nordisk Ernæringskonferanse
- S 12 Hvordan amalgam, tannkroner og rotfyllinger kan gi helseproblemer
- S 16 Mange amalgamskadede sliter med el-overfølsomhet
- S 17 5-G Dansk juridisk utredning er klar
- S 18 5-G på Folketinget
- S 20 Planetær elektromagnetisk forurensning
- S 23 Livsfarlige rotfyllinger fylt med bakterier
- S 24 Truer nettselskapet med å stenge av strømmen?
- S 27 AMS-målerne: Nå går sakene til domstolene
- S 28 Kvikksølv hos Alzheimerpasienter
- S 29 Fremdeles stort marked for dentalt amalgam

FTH har tidligere informert om at det er dokumentert økt lekkasje av kvikksølv fra amalgamfyllinger ved bruk av mobiltelefon og ved opphold nær wifi sendere. Har du amalgam i dine tenner bør du begrense omfanget av slike belastninger.

EMF BESKYTTELSE

EMF - elektromagnetiske felt og stråling. Hva bør du vite, og hva kan du gjøre?

Daglig leder i EMF Consult Odd Magne Hjortland har utarbeidet en veileder som kan være vel vert å lese. Du finner den her:

<http://emf-consult.com/wp-content/uploads/2017/11/E-bok-EMF-Beskyttelse-revO2-Secured.pdf>

Velge mellom 5G og insekter? Vi får ikke begge deler

Se forrige utgave av Tenner & helse, eller einarflydal.com/2019/03/01/30286

I denne utgaven av Tenner & helse kan du blant annet også lese om betydningen av fortsatt informasjon om amalgam, om rotfyllinger og om Nordisk Ernæringskonferanse i Oslo.

Ønsker dere alle en trivelig sommer

Vennlig hilsen

Dag Einar Liland

Leder FTH

GOD SOMMER!

Informasjon om amalgam

Av Dag Einar Liland, leder Forbundet Tenner og Helse

Forbundet Tenner og Helse driver et omfattende informasjonsarbeid. Når vi står på stand på ulike arrangementer opplever vi stor pågang av mennesker som spør oss til råds og ønsker å snakke om sine egne erfaringer. Selv om det er elleve år siden det endelige amalgambudbudet trådte i kraft, ligger fremdeles store mengder kvikksølv lagret i norske tenner. Mange sliter også med ettervirkninger etter at amalgamet er fjernet. Kvikksølv er en nervegift som kan ha en halveringstid på tjue år i organismen. Aktiv avgiftning samt vitamin- og mineraltilskudd er nødvendig for de fleste, dersom man skal lykkes i å gjenvinne god helse.

Når tannlegen borer i en amalgamfylling dannes det kvikksølv-damp. Denne gassen er MEGET GIFTIG. Du kan ikke se, lukte eller smake den, men du kan bli alvorlig syk av den. Derfor er det meget viktig at alle pasienter, og andre som oppholder seg i samme lokale alltid bruker beskyttelsesutstyr ved utboring av amalgamfyllinger.

Når FTH snakker om beskyttelsesutstyr ved utboring av amalgamfyllinger så menes det: kofferdamduk, friskluftsmaske, vernebriller, skarp bor, avsug ved tann, avluftning av lokalene. I tillegg anbefaler vi tilskudd av naturlige vitaminer og mineral før, under og etter behandlingen, og at man fjerner en fylling om gangen med 6 - 8 uker mellom hver utskifting. Samt bruk av kull-tabletter og alkohol.

FTH anbefaler alle som skal skifte sine amalgamfyllinger - bruk en tannlege som har beskyttelsesutstyr. Les om amalgamsanering på våre hjemmesider før du begynner å sanere dine amalgamfyllinger.

Vi får stadig høre at det ikke finnes noen vitenskapelige bevis på at amalgam er farlig, men faktisk er

det bevist at man kan bli friskere av å fjerne amalgamfyllingene i tennene! Dessuten finnes det ingen vitenskapelige bevis som sier at amalgam ikke er farlig, og det finnes tusenvis av studier som viser at kvikksølv påvirker en rekke metabolske prosesser og organsystemer hos mennesker og forsøksdyr.

I Bivirkningsbladet som Bivirkningsgruppen for odontologiske biomaterialer, BVG, utga i desember 2008 kan vi lese at helseplager minsker etter utskifting av amalgamfyllinger.

Studier viser at så mange som 77 - 93 % blir bedre eller helt friske etter å ha sanert alle amalgamfyllingene sine. Med en så høy prosentandel er det helt klart at kvikksølvet i amalgamfyllingene spiller en meget stor rolle som årsaksfaktor til diverse helseplager og sykdommer. Kvikksølv lagres i flere av kroppens organer, blant annet i hjerne, lever, hjerte og nyrer. Kvikksølvet lagres også i fettvev og gir skader på cellenivå.

I følge Helsedirektoratet er det kjent at kvikksølv har et bredt spekter av skadelige effekter på celle- og organnivå. Hvorvidt kvikksølv-eksponering fra amalgam er tilstrekkelig til å utløse kroniske symptomer utenfor munnhulen, har imidlertid vært et kontroversielt spørsmål.

KVIKKSØLV finnes blant annet som, kvikksølv-damp, ionisk kvikksølv og den farligste formen metylkvikksølv.

Kvikksølv-dampen fra amalgamfyllingene trekker inn i blodbanene i munn og svelg, og kan skape problemer i hodet, hjernen, bihulene, og andre deler av kroppen.

Ionisk kvikksølv er kvikksølvmolekyler som blir slitt av amalgamfyllingene ved tygging og gnissing av tenner. Når disse kvikksølvmolekylene kommer ned i magen kan de gi problemer i hele fordøyelsessystemet; magesekk, tynntarm, tykktarm, galleblære, bukspyttkjertel, lever. Kvikksølv dreper de gode tarmbakteriene som vi alle er avhengige av for å kunne opprettholde en god helse. Kvikksølvet skader og ødelegger også enzymene i mage tarmsystemet. Kan ikke enzymer og bakterier i mage tarm gjøre jobben sin blir ikke maten fordøyd slik den skal, får vi helseproblemer. Se gjerne hjemmesiden til Kvikksølv spiller således en rolle som årsaksfaktor ved matintoleranse og matallergier. Se gjerne hjemmesiden til Mat&atferd <https://matogatferd.no>

Metylkvikksølv er den farligste formen for kvikksølv, fordi dette nå er omdannet til et organisk kvikksølvmolekyl, og det er hundre ganger mer giftig enn hva kvikksølvet var i sin opprinnelige ioniske form. Kvikksølvet omdannes til metylkvikksølv når kvikksølv-damp fra amalgam griper et enzym fra spyttet som omdanner kvikksølvet form fra å være et uorganisk metall til å bli et organisk molekyl med betegnelsen

Forbundet Tenner og Helse
Mer enn 30 års arbeid for giftfri tannbehandling

Vårt fokus nå:

- * Å arbeide for at tannbehandling inkluderes i Folketrygden på lik linje med annen legebehandling.
- * Å gi veiledning til mennesker som er skadet av tannbehandling/tannfyllingsmaterialer.
- * Å informere om sammenhengen mellom tenner/tannfyllinger og menneskers helhetlige helse.

er fremdeles nødvendig

Forbundet Tenner og Helse
Forbundet Tenner og Helse er en sammenslutning av tannleger som blant annet har fokus på folkehelsen og etisk og klinisk kompetanse.

Dine tannfyllinger kan være årsaken til dine helseplager!

Vet du at tannfylling med tannfyllingsamalgam inneholder:

- minst 50% kvikksølv
- og i tillegg sølv, kobber, jern og sink

At dette kvikksølvet:

- frigjøres fra dine amalgamtannfyllinger
- tas opp i kroppen og forgifter deg
- lagres blant annet i hjernen, leveren, lungene og nyrer
- kan forårsake mange symptomer og plager

Bli medlem - støtt kampen for en bedre helse

www.tenneroghelse.no

CH₃HG⁺.

Metylkvikksølvet kan trenge seg inn i nervecellene i sentralnervesystemet og skape en mengde alvorlige sykdommer. Kvikksølv er en av klodens farligste nervegifter! Når disse organiske molekyler angriper nervecellene kan det utvikles alvorlige psykiske lidelser. Flere forskere har tatt til ordet for at kvikksølv spiller en vesentlig rolle som årsaksfaktor til blant annet Alzheimer.

I 1985 skrev lege Bjørn Johan Øverby i teknisk ukeblad at marginalfracturer og randsprekker fører til lekkasje av kvikksølv og sølv fra selve amalgamplomben. Han viser blant annet til studier fra 1978 og fra 1974.

Fra munnen transporteres kvikksølvet direkte til dype hjernelag via arteriene i ganetaket. Det vil således lagres inntil 250 ganger mer kvikksølv i hjernen enn i annet vev. Kliniske undersøkelser og laboratorieforsøk, viser at en enkel amalgamfylling kan frigi så meget som 1-5 milligram kvikksølv pr. døgn. Bemerker milligram. I følge svenske normer (1985) er den toksikologiske grenseverdien for en 80 kg. person 32 mikrogram. I følge Handbook of Toxicology of Metals (Elsevier 1979) er det nok med 10 ganger grenseverdien for å få en kronisk forgiftning.

Noen er i dag av den oppfatning at grenseverdien for hvor mye kvikksølv som tåles av den menneskelige organisme mest sannsynlig er mye lavere enn dette. Kanskje så lav som 0!

I følge Dr. Øverby kan en normal amalgam-munn inneholde nok kvikksølv til å skape en kronisk kvikksølvforgiftning.

SYMPTOMER PÅ KVIKKSØLV-

FORGIFTNING er mange. Jeg nevner her noen: hodepine, dårlig hukommelse, lærevansker, konsentrasjonsproblemer, irritabilitet, aggresivitet, depresjon, angst, kviser, kløe, eksem,

smarter i øynene, tåkesyn, metallsmak i munnen, intolleranse, allergier, astma, nedsatt immunsystem, magesmerter, forstoppelse, hjerteflimmer, muskelsmerter, osv. osv.

Kronisk kvikksølvforgiftning kan utvikle seg langsomt. Det kan ta flere 10-år før de alvorlige plagene viser seg. Amalgam er sannsynligvis historiens største medisinske katastrofe.

Boyd Haley, professor og forsker ved University of Kentucky knytter blant annet følgende diagnoser til kvikksølv: Autisme, ADHD, lærevansker, Alzheimer, MS, ALS (Amyotrofisk lateralsklerose, ALS er en nervesykdom som angriper motoriske nerveceller i ryggmargen og hjernen. Den er uhelbredelig, og behandlingen er i stor grad symptomatisk.), Parkinson sykdom, Gulf War Syndrom, ME, kronisk utmattelsessyndrom m.m.

"En myte finnes i helsevesenet; at det bare er en forsvinnende liten del av pasientene som har problemer relatert til amalgam og andre tannfyllingsmaterialer. Egentlig er de amalgamskadede omtrent like mange som andelen personer med diabetes. Likevel får de tannhelseskadde på ingen måte den hjelp og støtte som diabetespatientene får. De er derimot så langt blitt betraktet som psykisk syke. Helsevesenet har mislykket.

En svensk undersøkelse av Tandvårdsskedeförbundets medlemmer viser at bare åtte prosent oppga at en lege gjorde dem oppmerksom på årsaken til symptomene. Ytterligere sju prosent hadde hatt en tannlege som gav en riktig diagnose. Majoriteten av medlemmene hadde selv kommet på årsaken, fått informasjon via Tandvårdsskedeförbundet, lest i media om problemet eller blitt tipset av venner.

I gjennomsnitt var medlemmene syke i 12 år før de oppdaget årsaksammenhengen, og en fjerdedel hadde vært syke i 20 år eller mer. De hadde rukket å besøke legen mange ganger i løpet av den tiden, men utan å få klarhet i hvorfor de

var syke. Man kan konstatere at når det gjelder tannhelseskader har helsevesenet mislykket fullstendig, og ikke engang etter mange års sykdom har pasientene fått vite hva de lider av. Flertallet har kommet på årsakene selv og har tilfrisknet etter sanering.» Dette sier Ann-Marie Lidmark, Folkehelseseviter, prosjektleder for HET-projektet og hovedsekretær for Dentalmaterialutredningen i Sverige. Hun er også leder i Tandvårdsskedeförbundet.

DIAGNOSE OG BEHANDLINGSTILBUD

Diagnose og behandlingstilbud til denne pasientgruppen er noe FTH i en årrekke har krevd få på plass. Situasjonen for mange som får "diffuse" helseplager, er at de fleste leger og tannleger ikke har nok kunnskap om amalgam og kvikksølvforgiftning. Mange havner derfor som pasienter i psykiatrien, og blir gjerne ytterligere forgiftet av den medisinske behandlingen de der får.

Innen den offentlige helsetjenesten er det i dag liten eller ingen mulighet for et optimalt behandlingstilbud til denne pasientgruppen. Innenfor alternativ behandling finnes det diverse tilbud, noen opplever å få hjelp, andre ikke. Vi er alle forskjellige, så om noe hjelper meg er det ikke dermed sikkert at det samme vil hjelpe deg, eller omvendt. Den menneskelige organisme er komplisert sammensatt.

DET LIGGER ANSLAGSVIS 20 TONN KVIKKSØLV LAGRET I TENNENE TIL DEN NORSKE BEFOLKNING!

Nå må helsemyndigheter og politikere våkne, og sette inn adekvate helseforebyggende tiltak. Følgende tre punkter vil bidra til bedre helse

- Pålegg alle tannleger å bruke beskyttelsesutstyr ved utboring av amalgamfyllinger.
- Likestill tannlegebehandling med legebehandling når det gjelder egenandeler.

- Godkjenn amalgamsanering som forebyggende helsearbeid, og bruk kun metallfrie tannfyllingsmaterialer.

Det er på høy tid at vi lærer av de feil som er blitt gjort, bare da kan vi få et bedre samfunn med en bedre livskvalitet for oss mennesker.

29. mai 2018 deltok FTH på et dialogmøte om utvikling av nasjonale retningslinjer for tannlegeutdanningen. Møtet ble holdt i Kunnskapsdepartementet, og i invitasjonen ble vi bedt om å komme med innspill: *"Vi trenger dine innspill for å utvikle fremtidens utdanning! Det er behov for bedre nasjonal styring for å sikre at studentene forberedes på arbeidsoppgaver og arbeidsmåter i framtidens helse og velferdstjenester, samt å styrke kvalitet og relevans i alle helse og sosialfagutdanningene (Meld. St. 13, 2011-2012 og Meld. St. 16, 2016-2017)."*

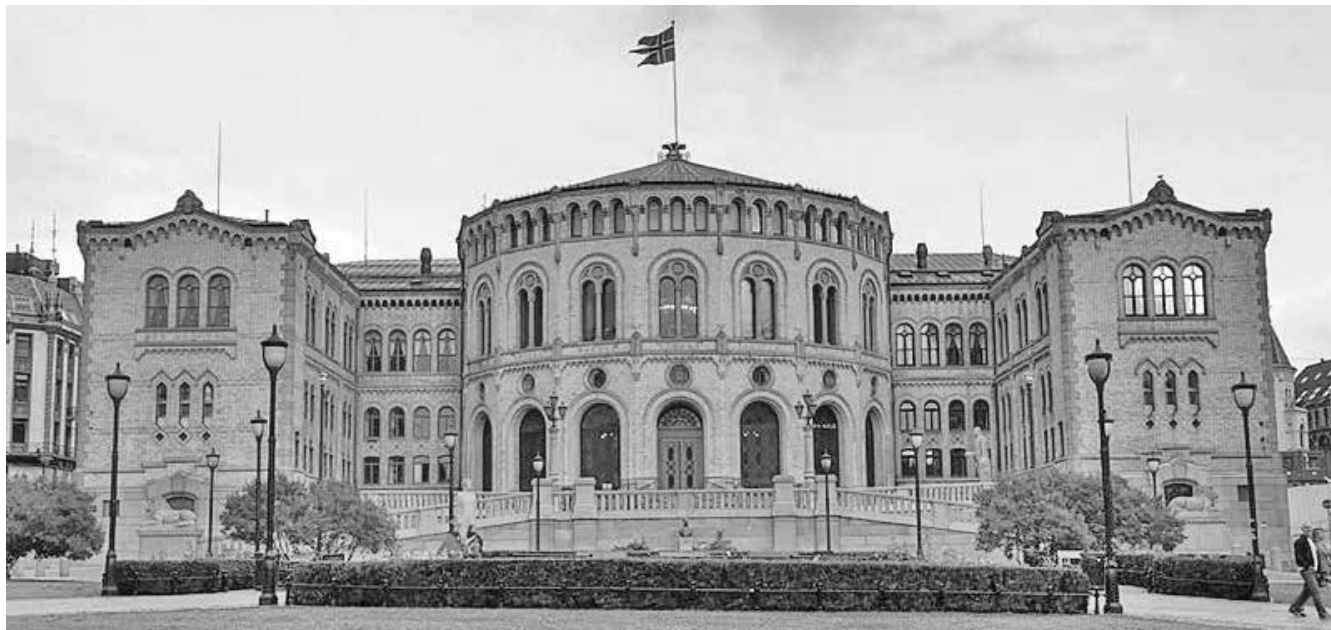
Her er FTH's innspill:

Forbundet Tenner og Helse er en pasientorganisasjon som i mer enn 30 år har hatt fokus på bivirkninger av odontologiske biomaterialer. Det vil si fokus på forgiftninger fra tannfyllingsmaterialer.

Oppmerksomheten har særlig vært rettet mot forgiftninger og reaksjoner relatert til amalgamfyllinger. Dentalt amalgam er en legering mellom sølv, tinn, kobber, sink og 50 prosent kvikksølv. Denne legeringen er ikke stabil, noe som medfører en kronisk frigjøring av kvikksølv.

Hos en person med amalgamfyllinger i tennene utsettes kroppen for kvikksølvforgiftning 24 timer i døgnet. Inntak av varm mat og drikke og tygging av tyggegummi fører til økt lekkasje av kvikksølv fra amalgamfyllingene.

Kvikksølv er årsak til mange sykdommer og helseplager, og symptomene på kvikksølvforgiftning er mange. I følge den svenske legen Bo Nilsson, som er en foregangsmann i arbeidet mot bruken av amalgam som tannfyllingsmateriale, kan kvikksølvforgiftning gi minst 150 ulike symptomer.

Noen symptomer på kvikksølvforgiftning er: hodepine, dårlig hukommelse, lærevansker, konsentrasjonsproblemer, irritabilitet, aggressivitet, depresjon, angst, kviser, kløe, eksem, smerter i øynene, tåkesyn, metallsmak i munnen, intoleranse, allergier, astma, nedsatt immunsystem, magesmerter, forstoppelse, hjerteflimmer og muskelsmerter. Kronisk kvikksølvforgiftning kan utvikle seg langsomt. Det kan ta flere tiår før de alvorlige plagene viser seg. Amalgam er sannsynligvis historiens største medisinske katastrofe.

Boyd Haley, professor og forsker ved University of Kentucky, knytter blant annet følgende diagnoser til kvikksølv: Autisme, AD/HD, lærevansker, Alzheimers sykdom, multipel sklerose (MS), amyotrofisk lateralsklerose (ALS), Parkinsons sykdom, gulfkrig-syndromet og kronisk utmattelsessyndrom ME.

Forbundet Tenner og Helse har i en årrekke hatt fokus på **beskyttelsesutstyr ved sanering av amalgamfyllinger**.

Når tannlegen setter borren i en amalgamfylling, dannes det kvikksølv damp. Denne gassen er **meget giftig**. Du kan ikke se, lukte eller smake den, men du kan bli alvorlig syk av den. Derfor er det meget viktig at alle pasienter og andre som oppholder seg i samme lokale, alltid bruker beskyttelsesutstyr ved utboring av amalgamfyllinger.

Gjeldene retningslinjer er dessverre ikke gode nok.

Selv om amalgam nå er forbudt som tannfyllingsmateriale i Norge, er det et faktum at det fremdeles finnes mange amalgamfyllinger i befolkningens tenner. Tannlegestudenter må i studien få kunnskap om den helserisiko de utsetter seg selv og sine pasienter for ved utboring av amalgamfyllinger. I tillegg må de få relevant kunnskap om helseproblemer relatert til rotfylte tenner, kavitasjoner og bivirkninger/forgiftninger nye tannfyllingsmaterialer og implantater kan gi. Forbundet Tenner og Helse har ukentlig henvendelser fra fortvilte mennesker som har fått boret ut amalgamfyllinger uten tilstrekkelig beskyttelse. Mange av disse er blitt svært syke.

Det må være en selvfølge at pasienter beskyttes mot kvikksølv som frigjøres ved sanering, slik tannleger er pålagt ved lov å beskytte miljøet mot dette svært giftige nevrotoksinet.

Tannleger bør ha kunnskap om hvilke helsevirkninger kvikksølv som lekker fra amalgamfyllinger kan ha. Altfor ofte opplever pasienter å bli mistrodd, og «påhengt» psykiatiske «diagnoser». Dette utgjør en betydelig tilleggsbelastning for mange.

FTH innehar omfattende kunnskap om amalgam og helse, og vi bistår pasienter gjennom vårt likemannsarbeid. Vi legger vekt på et

helhetlig fokus på helse, og gjennom vårt medlemsblad søker vi å vise sammenhengene mellom tannhelse og totalhelse, noe vi mener er forsømt i dagens helsevesen.

Når FTH snakker om beskyttelsesutstyr ved utboring av amalgamfyllinger, så menes det kofferdamduk, friskluftsmaske, vernebriller, skarpt bor, avsug ved tann og avluftning av lokalene.

I tillegg anbefaler vi tilskudd av naturlige vitaminer og mineral før, under og etter behandling, og at man fjerner én fylling om gangen med 6-8 uker mellom hver utskifting. Videre bør pasienten bruke kulltabletter og alkohol ved utskiftingen da disse binder kvikksølv.

FTH anbefaler alle som skal skifte sine amalgamfyllinger, å bruke en tannlege som har beskyttelsesutstyr. Det er ennå ikke et krav fra myndighetene om at tannlegene skal beskytte sine pasienter ved sanering av amalgamfyllinger. Selv om FTH i en årrekke har krevd at dette må komme på plass.

Vi oppfordrer også å lese om amalgamsanering på <https://www.tenneroghelse.no/>

Programgruppen er hjertelig velkommen til videre kontakt med Forbundet Tenner og Helse.

Et liv som kvikksølvfo

med feilaktig psykiatrisk diagnose

Boken "Om påtvingad kronisk ohälsa" ble utgitt i midten av januar i år av Tf's medlem Bo Gustafson Modin. Til tross for sin kvikksølvforgiftning arbeidet han i flere år som lærer og bedrev også universitetsstudier i matematikk, kjemi och fysikk.

Av Gert Brodén

Oversatt av Helene Freilem Klingberg

I boken får leseren følge hans livsreise som kvikksølvforgiftet. Først i barndommen, etter vaksineringsmed kvikksølvholdig konserveringsmiddel (thiomersal) og senere på grunn av amalgamfyllinger i tennene.

VAKSINASJON

Forfatteren ble ekstremt

lysømfintlig av en vaksinasjons-sprøyte i 1952, bare fire år gammel. At kvikksølv kan forårsake lysømfintlighet er, i følge bokens forfatter, kjent fra tidligere. Han henviser til de symptomene som rammet barn med acrodynia, en sykdom som ble forårsaket av kvikksølveksponering, på begynnelsen av 1900-talet.

Forfatterens lysømfintlighet varte i flere år.

AMALGAM

I tenårene ble forfatteren stadig mer følsom for infeksjoner, og trøttheten tiltok sammen med konsentrasjonsproblemer, muskelverk og kramper. Metallsmak ble ytterligere et symptom.

AMALGAMSANERING

Først i 1990/91 innså forfatteren at hans symptomer var forårsaket av kvikksølv fra amalgamfyllingene.

FYRA-åringen som inte kunde titta ut genom fönstret och FYRTIO-åringen som gick in i väggen utan att hitta ut

Om påtvingad kronisk ohälsa

Bo C Gustafson Modin

Anledningen var at en livlig amalgamdebatt ble ført i TV og aviser. Bo Gustafson Modin bestemte seg for å gjennomgå en amalgamsanering, og den ble gjennomført i 1991.

Dessverre ble saneringen gjennomført altfor raskt og uten

beskyttelse mot kvikksølv-gassene. Selv ikke kofferdam ble brukt.

Etter det ble han svært dårlig, med en følelse av å være mer død enn levende. Håret på brystet og i tinningene ble helt hvitt og han fikk søvn-
apné, spiseforstyrrelser, frysninger

blandet med svetting. I løpet av årene som fulgte skjedde en svært langsom bedring. Periodisk forverring kunne imidlertid forekomme.

Idag kjenner han at kroppen langsomt blir stadig mer normal, og han har orket å skrive ferdig boken om årsakene til den kroniske helsesvikten.

KRENKENDE BEHANDLING

Erfaringene hos mange er at man som amalgamskadet ofte blir latt i stikken, uten medisinsk eller økonomisk støtte fra samfunnet. I følge bokens forfatter er denne diskrimineringen helt akseptert i helsevesenet.

Når de medisinske rutineprøvene ikke avviker fra det normale tar legene fatt på de mentale og psykiske symptomene som kvikksølv-forgiftete personer ofte har. Pasienten får en henvisning til psykiatrien der man, i følge Bo Gustafson Modin, tvinger på folk ulike belastende psykiatriske diagnoser.

Spesielt vanskelig er det dersom en person trenger sykemelding, ettersom trygdekontoret ofte stiller spørsmål ved denne. I boken skriver forfatteren at "Trygdekontoret og dets såkalte medisinske rådgivere påstod at jeg var minst halvt arbeidsfør, men likevel lå hjemme og latet meg på heltid. Det opplevdes som svært fornedrende".

Ved en annen anledning i 1994 befant han seg på Riksförsäkringsverkets sykehus i Tranås. En lege der beskyldte ham for å være både arbeidssky og psykisk labil, med et forvrengt verdensbilde. Om dette skriver han i boken "Det er ikke lett å tolerere legenes nonsjalante och krenkende behandling, når de synes å ta for gitt at man simulerer".

NORDISK ERNÆRINGSKON

Av Toril Sonja Gravdal

«Det er Kostreform som har tatt initiativet til denne konferansen. Hvorfor har vi det?», sa Per Bjønnes Kristiansen da han ønsket velkommen. Han fortsatte:

Det norske helsevesenet belastes med ca 70 prosent fra livsstilrelaterte sykdommer, og kostholdet er den viktigste årsaken til disse sykdommene. Situasjonen blir verre og verre år for år. Helsesektoren tar en stadig større andel av statsbudsjettet. Den vokser raskere enn brutto-nasjonal-produktet. Dette er et regnestykke som ikke går opp. Sånn som dette kan det ikke fortsette. Noe må gjøres!

Denne skremmende utviklingen i folkehelsen er bakgrunnen for denne konferansen. Vi trenger finne ut av hvorfor så mange av oss blir så syke av maten vi spiser. Samtidig er vi også mange som opplever at maten kan brukes som medisin. Men da må vi handle på tvers av helsemyndighetenes kostråd. Vi må betydelig under de 350 gram karbohydrater per dag, som er mengden myndighetene anbefaler, dersom vi skal bli friske. Hvorfor er det slik for så mange av oss? Det er det vi håper på å få svar på denne konferansen.

Noen politikere sier vi har en fantastisk ekspertise i Helsedirektoratet. Ja, vel? Men det finnes andre eksperter innen academia som ikke er enige. Vitenskapsfolk som har vel så stor faglig tyngde og troverdighet hevder andre ting.

Vi er så heldige å ha fått noen av disse ekspertene til denne konferansen. Programmet vårt i dag er en begivenhet. Jeg gleder meg veldig til å høre dem. Det tror jeg dere også gjør. Dette blir spennende», avsluttet Per Bjønnes Kristiansen før han ga ordet til journalist Erik

Wold, som hadde ansvaret for å løse oss gjennom konferansen.

Professor Birger Svihus var første foredragsholder. Han gav tilhørerne en innføring i hvilken rolle karbohydrater spiller i kostholdet, og om sammenhengene mellom for høyt inntak av karbohydrater og diabetes type 2. Han mener at det vil være nyttig for folkehelsen med et lavere inntak av karbohydrater enn det myndighetene anbefaler. For den som vil gå dypere inn i dette finnes flere foredrag med professor Svihus på YouTube. Svihus er professor i ernæring ved NMBU, og forsker og underviser innen ernæring hos både mennesker og husdyr. Han har gitt ut tre bøker om ernæring og kosthold.

Professor Berit Johansen holdt deretter foredrag om karbohydratenes rolle i utviklingen av inflammasjoner, om hvordan inntak av karbohydrater stimulerer genene til å sette i gang aktiviteter som danner betennelser i kroppen. Johannessen er professor ved Biologisk Institutt ved NTNU. Hun har lang erfaring som forsker, og har som hovedinteresse å forstå biokjemien bak grunnleggende biologiske prosesser.

Professor Fredrik Nyströms foredrag handlet om hvilken rolle inntak av karbohydrater spiller for utviklingen av metabolsk syndrom og hjerte- og karsykdom. Nyström er overlege i indremedisin ved Linköpings Universitet, og forsker på risikofaktorer for hjerte-/karsykdom, fedme og diabetes. Fokuset i hans foredrag var blodsukkerregulering, fettstoffer i blodet, bukfedme og andre risikofaktorer som påvirkes både av hva vi spiser og drikker og av hvordan vi trener. Også han har flere foredrag på YouTube.

Professor Arne Astrup er overlege, forfatter, og leder for Institutt for Idræt og Ernæring ved Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultet på Københavns Universitet. Han er en av verdens mest siterte ernæringsforskere. Han er også kjent som de nordiske kostrådernes «far». I foredraget gav han en innføring i nye trender i forståelsen av hvordan kostholdet påvirker helsen, diabetes type 2, fedme og risiko for hjerte- og karsykdommer. Også Astrup har flere foredrag på YouTube.

Lege Bjørnar Brændeland fortalte om hvordan han er blitt friskere etter å ha lagt om kostholdet.

Forbundet Tenner og Helse deltok med egen stand på Nordisk ernæringskonferanse i Oslo 11. mai

FERANSE 2019

KOSTHOLDSKONFERANSEN

Et friskere liv med naturlig mat

VELKOMMEN TIL KOSTHOLDSKONFERANSEN

Kostreform arrangerer årlige kostholdskonferanser flere steder i Norge.

Konferansen henvender seg til folk som er opptatt av helsen sin og ønsker et friskere liv. Temaene tar først og fremst opp årsakssammenhengene mellom de livsstilrelaterte sykdommene og den moderne industriproduserte maten. I tillegg blir det mange gode råd om hvordan du kan legge om til et helsebringende kosthold. Velkommen til en konferanse nær deg!

Kostreform™
for bedre helse

**VELKOMMEN TIL NORDENS
STØRSTE OG VIKTIGSTE
KONFERANSE OM ERNÆRING
OG HELSE!**

Det gjorde han etter å ha lest Sofie Hexeberg's bok «Frisk med lavkarbo». Gjennom et gnistrende humoristisk foredrag tok han oss med på reisen fra syk til frisk. Brændeland er pensjonert lege, spesialist i allmennmedisin og arbeidsmedisin. Han har også spesialutdannelse i katastrofemedisin, kriminalpsykiatri og krisepsykiatri, med bred medisinsk erfaring. Intervju med ham finner du også på YouTube.

Dr. med. Sofie og Erik Hexeberg fortalte om sine erfaringer med lavkarbokosthold i behandlingen av diabetes type 2 og fedme. Sofie Hexeberg har skrevet åtte bøker knyttet til lavkarbokosthold og, sammen med ektemannen Erik, har hun nettopp utgitt boken «Nytt blikk på autoimmun sykdom». Siden 2010 har de arbeidet sammen ved Dr. Hexeberg's klinikk, hvor de behandler sykdom ved hjelp av individuelt tilpasset kosthold. Begge har medisinsk doktorgrad fra Universitetet i Bergen. Du finner flere foredrag med dem på YouTube.

Stortingspolitiker Bård Hoksrud fortalte sin helsehistorie, og delte sine erfaringer med et karbohydrat-reduert kosthold. Han har kommet i langt bedre form og blitt mange kilo lettere etter at han endret livsstil og la om til lavkarbo-kosthold. Ved avslutningen av konferansen tok han i mot «Lavkarbo oppropet», og lovet å overrekke dette til rette myndighetspersoner.

På hjemmesiden til Tunsberg medisinske skole finner du nett-TV smakebiter på alle foredragene. Du kan også bestille fullversjon av hele konferansen: <https://tunmed.no/pages/studie.asp?id=341>

Se også Kostreforms egen hjemmeside: <http://kostreform.no/>

Hvordan amalgam, tannkroner kan gi helseproblemer

Av Kamilla Hill, homøopat og bioresonans terapeut

AMALGAM OG SVEKKET TARMFLORA

Hver dag blir jeg forbauset over hva amalgam, gamle kroner eller rot-fyllinger kan føre til av kroniske plager og sykdom som omfatter hele kroppen. Jeg har jobbet med å finne årsaker til mine pasienters helseproblemer siden 2001 og har brukt bioresonans og elektroakupunktur etter Dr. Volls metode som verktøy siden 2009. I et nært samarbeid med tannlege Pål Hermansen i Oslo, har jeg etterhvert møtt mange mennesker med helseplager knyttet til tenner.

Det fine i det tragiske er at jeg opplever at mange får tilbake helsen sin ved å ta tak i det som belaster hele systemet, fra munnhulen.

Jeg jobber mye med både tenner og tarmhelse, og amalgam er en vanlig årsak til dysfunksjon i tarmen slik som ulcerøs colitt, irritabel tarm, Crohn's, psoriasis, matintoleranser, artritt, ADHD og hele spekteret av autoimmun sykdom.

Kvikksølv er i funksjonell medisin sett på som en vanlig årsak til lekk tarm. Dette skjer ved at kvikksølv svekker tarmflora, ødelegger epitelcellene i magesekk og tarmslimhinne og skaper betennelse¹⁾. Dette svekker fordøyelse og næringsopptak. Den tynne tarmveggen blir mer gjennomtrengelig og ufordøyde matpartikler, bakterier og sopp lekker gjennom til blod og lymfe. Der sitter 70-80 % av vårt immunforsvar i lymfevevet, og en alarmberedskap skrus feilaktig på. Da er det fritt frem for at all verdens betennelser og plager man er disponert for genetisk, kan bli satt i gang.

Jeg ser ofte at de med amalgam i tennene har lavt stoffskifte og «hjerne-

tåke» i tillegg til problemer med mage og tarm. Soppinfeksjoner og candida overvekst er spesielt vanskelig å bli kvitt om man har amalgamfyllinger eller belastning av kvikksølv fra andre kilder. Det samme gjelder også andre toksiske tungmetaller som bly, cadmium og palladium fra andre materialer som brukes i både plastfyllinger, kroner, mat og miljø.

En svekket magesyre og tarmflora forstyrrer ditt indre økosystem og både parasitter, sopp og skadelige bakterier får lov til å ta plass.

I tillegg til å sanere ut amalgam på en forsvarlig måte kan man gjenvinne mye helse ved å rydde ut parasitter, sopp og uønskede tarmbakterier. Å gjeninnføre gode tarmbakterier som lactobaciller og bifidobakterier som finnes i godt dokumenterte Lab4 probiotika, er av stor verdi. I tillegg ta tilskudd av vitaminer og mineraler man er i mangel på. Jeg tester stadig mangel på jern, zink, magnesium, selen, jod og B-vitaminer i tillegg til D-vitamin. Å bygge opp tarmslimhinnen er neste steg. Betennelsedempende mat, kraftsupper, L-glutamin, FOS (fiber som styrker tarmfloraen) og vitamin C er viktig her. En mild avgiftning av amalgam og andre toksiske metaller, med bioresonansbehandling, og gode tilskudd, er ledd i behandlingen for å gjenvinne helsen.

TOKSISK BELASTNING FRA MATERIALER I TANNKRONENE

I følge Dr. Amy Myers skaper kvikksølv en konstant tilstand av inflammasjon i kroppen.²⁾ Det gir særlig problemer i nervesystemet. Men en myriade av vedvarende symptomer kan oppstå: allergier, angst, hjernetåke, hjerte-karsykdom, sensitivitet for kjemikalier, depresjon, utmattelse, hårtap, hodepine, hørselstap, infertilitet, uregelmessig menstruasjon,

søvnproblemer hos barn, nummenhet og prikkinger.

Amy Myers sier videre at det er svært viktig å jobbe med mage- og tarmflora, og candida overvekst før man starter å fjerne belastningen av kvikksølv og andre metaller. Dette er også min erfaring.

Det er ikke bare amalgamfyllinger som bidrar til å overbelaste vår avgiftningskapasitet. Det er mange andre toksiske materialer som brukes i tenner. Plastfyllinger og kroner er heller ikke uskyldige, ei heller implantater. I min klinikk finner jeg ofte at pasientene mine har reaksjoner på både gamle og nye kroner.

Materialer som brukes kan tåles av noen mens andre klarer dårlig å avgifte for metaller og kjemikalier og utvikler alt fra hodepine, migræne og utslett til betennelser og autoimmun sykdom.

I følge Dr. Marvin ved The Center for Natural Dentistry i San Diego kan de hvite plastfyllingene ha både aluminium og barium i seg. De kan ha metaller i seg fordi tannlegene gjerne vil kunne se fyllingene på røntgenbilde.

Videre kan plastfyllinger inneholde BPA, bisphenol A, som kan lekke ut av fyllingene. Derfor ser vi nå BPA frie plastflasker og drikkeflasker for barn, samt BPA frie plastleker. BPA i composittfyllinger i tennene burde ikke være en risk vi utsettes for. Studier viser at BPA påvirker de sunne hormonene i kroppen og gir en østrogenlignende effekt, sier Dr. Marvin videre. En tannlege som jobber med biokompatible materialer og materialer med minst mulig toksiner, forstår sammenhengen mellom tenner, toksiner og helse.

Etter min erfaring er holistisk tannlege Pål Hermansen og de andre tannlegene hos Tannlege Hermansen AS opptatt av å finne ut om tannfyll-

og rotfyllinger

inger og kroner, samt rotfyllinger kan være årsak til større helseproblemer.

Dr. Marvin snakker om krone-materialer. Porselenskrone er ikke bare porselen. Og spør du om en porselenskrone kan en tannlege ofte velge å bake inn metall under den for å gi den mer styrke og slippe og ta så mye av tannen. Dette metallet inneholder ofte aluminium eller nikkel. Nikkel kan forårsake kreft og er et nevro-toksin. Kronene har også ofte en mix av palladium, kobolt, cadmium og barium. dette gjelder også broer. Ren porselenskrone kan inneholde aluminium og jern-oksidi, og billigere varianter fra land som Kina kan ha mye glass med høye verdier av bly.³⁾

I likhet med Dr. Marvin møter jeg og tannlege Pål Hermansen mange mennesker som blir bedre av å få fjernet kroner. Det er spesielt gamle kroner, men kan også gjelde nye

porselenskrone siden disse også kan inneholde metaller.

Titan-implantater er også omdiskutert og mange har gått over til zirkon. For mange er zirkon et godt materiale, mens andre kan reagere på det også. Dette avhenger litt av immunforsvaret hos den enkelte. Rotfyllinger kan ligge som en klam hånd på systemet og belaste immunforsvaret med bakterier og deres toksiner.

En test med bioresonans kan vise om man tåler ulike materialer og om en rotfylling eller amalgam belaster energisirkulasjonen og dermed helsen din.

LAB4 PROBIOTIKA KAN HJELPE VED BETENNELSER I TENNER OG TANNKJØTT

I 2017 viste en studie publisert i The Journal of International Society of preventive & Community Dentistry, at probiotika med lactobaciller og

bifidobakterier hadde en antibiotisk effekt på en bakterie som ofte finnes ved tannrotsbetennelser; enterococcus faecalis. Lab testene og resultatene foreslo at probiotika kunne være fordelaktig ved betennelser i tannrøtter.⁴⁾

En annen studie fra 2008 som ble publisert i The Journal of Antimicrobial Agents, viser at probiotika og særlig lactobaciller kan forebygge plakk og redusere gingivitt, tannkjøttbetennelse.⁵⁾ Probiotika ser ut til å bidra til et godt økosystem som kan forebygge infeksjoner i tenner og tannkjøtt.

HVORDAN ROTFYLLINGER KAN GI INFEKSJON OG SYKDOM ANDRE STEDER I KROPPEN

En rotfylt tann er en død tann. Den kan i beste fall sammelignes med en mumie man har ombord i munnen sin, sier Dr. William Glaros.

Selv om tannlegen din borrar og renser ut så godt som mulig finnes det et system av lange tynne rør og tubuli som ikke lar seg rense. Her kan de sykdomsfremkallende bakteriene fortsette å trives, og nå, etter rotfyllingen, enda bedre siden tilførsel av oksygen er borte. De trives ekstra godt uten oksygen, er anaerobe bakterier, og kan vandre videre ut i blodstrømmen. Rotfyllingen skaper med andre ord et perfekt miljø for at de kan formere seg. Med sine giftige avfallsstoffer er de en stor byrde på immunsystemet ditt. Særlig hvis det er litt svekket fra før av. Bakteriene er av den typen som ofte skaper betennelser, og med sine toksiner kan de svekke kollagenet i alt bindevev og øke vaskulær gjennomtrengelighet, noe som etterhvert fører til sykdom.⁶⁾ I en studie ble det funnet anaerobe bakterier i blod og i rotkanalene til 26 pasienter uten noe smerte eller symptomer.⁷⁾

Det er lett å tenke at en rotfylt tann ikke svekker helsen din hvis du ikke har noen infeksjoner eller symp-

tommer. Dr. Meinig er en tannlege som selv var endodontist og utførte rotfyllinger hele sin karriere, i tillegg til å undervise andre tannleger i det. Da han ble pensjonist bestemte han seg for å lese alle de 1174 sidene i den detaljerte forskningen til Dr. Weston Price som ble gjort for over 100 år siden. Dr. Meinig ble både skremt og sjokkert over den solide dokumentasjonen på at kroniske sykdommer kan komme av gjenværende bakterier og infeksjon etter rotfylling. Dr. Price fant særlig hyppighet av hjerte- og karsykdom, sykdom i ledd, artritt og reumatisme, og sykdom i hjerne og nervesystem. Men enhver plage kunne komme av rotfylte tenner, siden bakterier og deres toksiner kan vandre via blodet til ethvert organ og formere seg der.

Dr. Meinig har siden skrevet boken «Root Canal Cover-Up Exposed – Many Illnesses Result» og har viet sin tid til å få frem i lyset sammenhengen mellom rotfylte tenner og helse. Basert på Dr. Price sin forskning gir han råd om hvordan rot-

fylte tenner bør fjernes og hvordan ernæring og livsstil påvirker tannhelsen positivt.

BØR DU TREKKE DEN ROTFYLTE TANNEN?

I følge Dr. William Glaros og nyere forskning som ble publisert i tidskriftet *Dentistry*, vistes en sammenheng mellom kroniske helseproblemer og rotfyllinger. De pasientene som hadde systemiske helseproblemer hadde tre ganger så stor sjanse for å ha fått utført en rotfylling, i forhold til den friske gruppen. Og mer enn 40 % viste immunologiske forstyrrelser som følge av en rotfylt tann.⁸⁾

Det er mye som tyder på at å etterlate et dødt organ i en ellers frisk kropp ikke er en god idé. Hvis du har en rotfylt tann som viser en oppklaring på røntgen, kan det være klokt å få den fjernet. Man kan ikke si 100 % sikkert at en betennelse under den rotfylte tannen vil gi et helseproblem, men at den ligger som en byrde på immunsystemet ditt er rimelig sikkert. Da er det

bare tiden som vil vise hvor sterkt det er til å ta unna giftstoffer som mercaptan og og andre fettløselige svovelforbindelser som thioeter. De har evnen til å ødelegge cellefabrikkens kraftstasjon, selve mitokondriene. Det mest avgiftende organet, lever, vil med svekkede kraftstasjoner, avgifte dårligere i en slik situasjon der nettopp avgiftning er prekärt.

Hvis du ikke har noen plager eller infeksjoner i munnen eller mer systemisk i kroppen, kan du velge å la den være. For å hjelpe immunforsvaret ditt til å tåle en rotfylling finnes det gode råd om ernæring, og behandling med bioresonans og homeopati.

Filmen «Root Cause» kan leies på ViaPlay og kjøpes på Amazone. Trailer kan du se på YouTube: <https://vimeo.com/267715262>. Filmen viser en manns helsemareritt som følge av en rotfylling. Den gikk på Netflix i januar men ble tatt av da den amerikanske tannlegeforeningen protesterte på informasjonen.

Kroniske helseproblemer som kan komme av rotfyllinger er kort oppsummert:

- * Autoimmun sykdom
- * Muskel- skjelett lidelser
- * Fibromyalgi
- * Depresjon
- * Kreft

Krefteksperter Dr. Josef Issels har funnet at nesten alle, 98 %, av hans pasienter hadde infeksjon som stammer fra tilsynelatende sterile og vellykkede rotfyllinger. Toksikologi Dr. Boyd Haley har funnet at 90 % av rotfylte tenner er infisert av en rekke patogene bakterier.⁹⁾

Min erfaring er at mange får hjelp for sine helseplager når vi jobber med å rydde opp i dette terrenget. Både amalgamsanering, kroner og rotfylte tenner. I min klinikk føler jeg vi ofte kommer i mål med bedre helse når vi har fokus på å bygge opp med næringsrik og mest mulig ren mat, oppbygging av mage og tarm med Lab4 probiotika sine dokumenterte stammer av lactobaciller og bifidobakterier, samt avgiftning med gode urter og supermat.

Den beste måten å unngå kroner og rotfyllinger på er å ta vare på tenner og tarmhelse nå!

1) <http://amalgam.org/356-2/>

2) <https://www.amymyersmd.com/2017/10/mercury-overload-affects-health/>

3) <http://naturaldentistry.us/3875/toxic-dental-materials/>

4) <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC5343683/>

5) <http://amjdent.com/Archive/2009/Stamatova%20-%20December%202009.pdf>

6) <https://www.biologicaldentist.com/4475/new-research-on-the-link-between-root-canals-systemic-disease/>

7) <https://drjockers.com/root-canals/>

8) <https://www.omicsonline.org/open-access/impact-of-endodontically-treated-teeth-on-systemic-diseases-2161-1122-1000476-100079.html>

9) <https://www.biologicaldentist.com/4475/new-research-on-the-link-between-root-canals-systemic-disease/>

*Tannlegene: Anne Kristin Treider,
Tori Helene Lundeby, Mie Kristine Midtgarden
og Cecilie Aas*

Vi har økt vår kapasitet
og kan ta imot nye pasienter.
Solbråtanveien 10, 1410 Kolbotn
Telefon: 66 80 11 44 Faks: 66 80 54 51

TANNLEGE

Opitz Tannhelsesenter

Smålonane 2, 5353 Straume
Telefon: 56 33 57 50 Faks: 56 33 57 51
Timebest. 08.00 – 16.00

TANNLEGE

Erik Barman

Stallgata 15, 5701 Voss
Telefon: 56 52 00 20

TANNLEGE

Anthony Nordbø

Fritjov Nansensv. 48, 4019 Stavanger
Telefon: 51 58 02 77 Faks: 51 88 05 85

TANNLEGE

Hermansen AS

*Pål Hermansen, Hilde Hermansen,
Akemi Muto Vigen*

Helgesensgt. 21, 0553 Oslo
Telefon: 22 37 88 76 Faks: 22 37 10 21

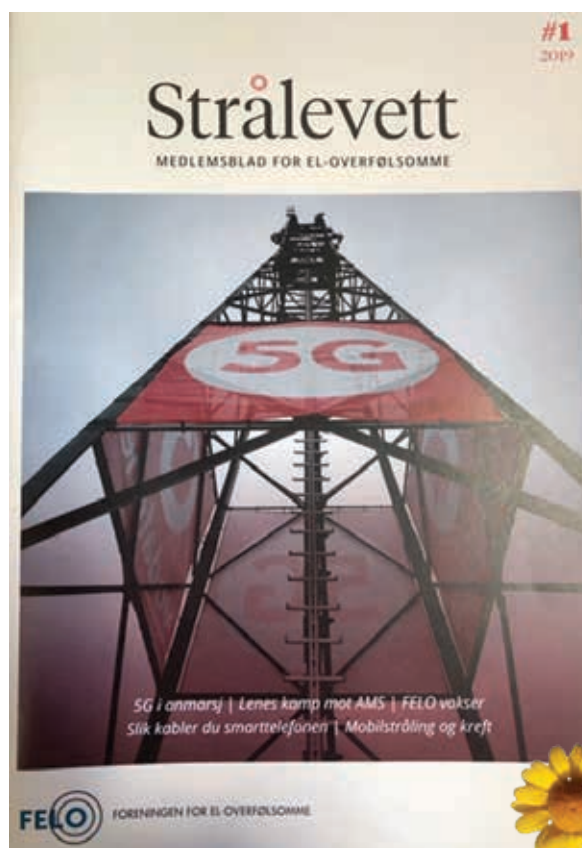
Mange amalgamskadd sliter med el-overfølsomhet

Tenner & helse vil derfor fortsette å rette fokus mot den svært alvorlige utviklingen som skjer uten at «vanlige folk» får det helt med seg. Informasjonen er altfor dårlig når det kommer til hvilke helse- og miljømessige konsekvenser endel teknologiske «framskritt» kan bringe med seg. «Stråletåka» kan etter hvert komme til å bli tjukkere enn vi er i stand til å håndtere. Og det skjer raskt!

«Med AMS ble el-overfølsomme vekket til et strålingsmareritt - og har bitt fra seg på en måte som har gitt gjenlyd langt inn i nettselskaper og forvaltning. Og mens motstanden vokser, står nye utfordringer i kø», står det å lese på lederplass i Strålevett nr 1-2019.

FELO legger ned et stort og viktig arbeid, ikke bare for el-overfølsomme, men for oss alle sammen. <http://www.felo.no>

 FORENINGEN FOR EL-OVERFØLSOMME

Søk på felo.no

[HJEM](#) [HVA ER ELOVERFØLSOMHET](#) [STRÅLEKILDER + AMS](#) [SKJERMING](#) [TJENESTER](#) [OM OSS](#) [KONTAKT](#)

Et økende antall personer opplever nå plager som er forbundet med elektromagnetisk stråling.

Forskning viser at stråling kan gi alvorlige negative helseeffekter.

Leger og forskere over hele verden advarer.

Våre barns framtid avhenger av valg vi gjør i dag.

5-G

Dansk juridisk utredning er klar:

5-G er i strid med menneske- og miljørettslige regler

Utredningen er på 74 sider, og framstår som svært grundig.

Her følger en oversettelse av **Kapittel 3 - Konklusjon og avsluttende bemerkninger:**

Det konkluderes i denne utredningen at etablering og aktivering av et 5G-nettverk, slik som det p.t. foreligger beskrevet, vil være i strid med gjeldende menneskerettslige og miljørettslige regler i EMRK, FNs barnekonvensjon, EU-regler og Bern- og Bonn-konvensjonene.

Årsakene til dette er den meget betydelige, vitenskapelige dokumentasjonen som foreligger for at radiofrekvent elektromagnetisk stråling er helse-skadelig og -farlig for mennesker (og særlig for barn),

dyr og planter. Dette gjelder også når strålingen holder seg innenfor de retningslinjer som anbefales av ICNIRP og som anvendes av Danmark og bredt i EU.

De nøyaktige helsemessige skadevirkningene av 5G-systemet er ikke kjent, siden det ikke er tale om et eksakt definert system, men det er på bakgrunn av den foreliggende forskning i radiofrekvent elektromagnetisk strålings påvirkninger av f.eks. menneskers og dyrs kropp, herunder ved fremkallelsen av DNA-skader og oksidativt stress, sterkt usannsynlig, at det ikke skulle medføre tilsvarende skadevirkninger som de forrige systemer, særlig all den stund det er basert på samme grunnleggende stråling.

Den danske stat tjener betydelige beløp på å tillate opprettelse og drift av kommunikasjons systemene, bl.a. gjennom beskatning av overskudd og auksjoner over de frekvensbåndene som teleselskaper benytter til å oppbygge kommunikasjons strukturen, som kan innbringe selskapene milliarder i overskud.

Alfonso Balmori er én blandt mange forskere som har uttalt seg på følgende måte om den iboende interessekonflikten i dette strukturelle problemet, jf. Balmori 2005 p. 116:

"Controversy is frequent when the scientists recognize serious effects on health and on the environment that cause high economic losses."

Utredningen kan lastes ned i sin helhet her:
https://einarflydal.com/?smd_process_download=1&download_id=31950

5G på Folketinget: Nå skal det handles!

Av Einar Flydal, cand.polit. og Master of Telecom Strategy and Technology Management (einarflydal.com)

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 06.05.2019

- Vi skal gjøre det vi kan for å få stanset 5G! Slik lød uttalelsene fra politikerne som hadde møtt opp til den fullsatte møtesalen i det danske Folketinget på Christiansborg slott, København, sist lørdag. De representerte skalaen fra høyre til venstre.

Forskere hadde da først gitt korte presentasjoner og en jurist hadde lagt fram en blodfersk utredning. Den konkluderer med at innføring av 5G innebærer klare, betydelige krenkelser av en rekke lover – fra nabolover, forurensningslover og

hele veien til menneskerettighetslovgivning som Danmark er underlagt...

Konferansens navn var: 5G – neste generasjons mobilteknologi
- Er 5G sikker for mennesker, planter og dyreliv? 250 godt voksne var møtt opp. Foredragene gikk på engelsk og dansk. Her får du et ultra-kort sammendrag av foredragene – på norsk, i den rekkefølge de ble holdt:

Einar Flydal, Norge (pensjonert forsker, samfunnsviter): «Den store ansvarsfraskrivelsen – Hvordan det nordiske strålevernet, EU, WHO og ICNIRP frir seg fra ansvaret for løgnaktige råd»:

Foredraget gjennomgikk leveransekjeden fra stiftelsen ICNIRP til de nordiske strålevernetater, og demonstrerte hvordan hele prosessen er designet og bemannet

slik at svaret blir maksimalt næringsvennlig – med maksimalt høye grenseverdier: Tenkemåten, grenseverdiene, rekrutteringen av rådgivere, rådene fra WHO lille kontor «The International EMF Project», litteraturgjennomgangene – over alt er det ICNIRPs ekspertnettverk som dominerer. Du blir bare ICNIRP-ekspert hvis du er tro mot ICNIRPs dogme – at kun oppvarming er godt vitenskapelig påvist som skade-måte.

Konflikten om synet på vitenskapen dreier seg ikke om vitenskapelig bevisførsel. Vitenskapen er klar nok for langt strengere grenseverdier. Konflikten dreier seg om at bransjen har tatt kontroll over prosessene som skaper den nasjonale strålevernspolitikken slik at folkehelsen skades. I dag er strålevernspolitikken i alle nordiske land i reali-

Gjør som på Folketinget: pynt opp med 5G-nett! Her under paneldebatt.

teten outsourcet til ICNIRP – et privat bransjetilknyttet organ, og til ICNIRPs hjelpere i WHO. Hvilke motiver aktørene enn måtte ha, er hele leveransekjeden preget av svindelaktig framferd og er i strid med de mest grunnleggende idealer for hvordan et kunnskapsbasert samfunn skal fungere.

Mikko Ahonen, Finland (forsker, teknolog): «*Fra GSM- til 5G-base-stasjoner – helserisiki og epidemiologiske belegg*»:

Det er påvist klar korrelasjon mellom avstand fra basestasjoner med dagens teknologier og helseplager og sykdommer, både kreft og en del andre. Risikoen er markert større blant dem som bor kortere enn 500 meter fra basestasjoner, og større for dem som bor i samme høyde som basestasjonene.

5G vil forsterke dette bildet, både fordi basestasjonene står tettere og på grunn av MIMO- teknologien – en teknologi som benytter «fase-forskjøvede antennerekker» som gjør at det formes sterkere strålekjeger mellom basestasjonen og det enkelte apparat. I tillegg kommer at det er mye som er ukjent ved helsevirkningene fra de nye, høyere frekvensene som vil bli benyttet, at det totale kommunikasjonsvolumet vil øke og at det vil finnes få steder uten dekning.

Olle Johansson, Sverige (pensjonert forsker, medisiner): «*Negative helseeffekter av kunstige elektromagnetiske felt, for eksempel fra mobiltelefoner og wi-fi-rutere*».

En lang rekke påvisninger av skadevirkninger er gjort, og vitenskapens dom er klar og tydelig: kunstige elektromagnetiske felt gir negative helsevirkninger av mange slag selv ved ekstremt lave styrker. Vi vet at pulser er et vesentlig element, og at de virker, nærmest uavhengig av styrken, på så grunn-

leggende mekanismer at det kan slå ut på de mest varierte måter. Forskerne har appellert gang på gang til politikerne, som ikke viser tegn til å gjøre noe.

Spesielt barn er utsatt, både fordi hodeskallen er tynnere så strålingen når lengre inn, og fordi små skader som liten kan slå kraftig ut etterhvert. Det haster å komme i gang med kraftige beskyttelsestiltak.

David Wedege, Danmark (journalist): «*Vitenskapen kriger. Det gjør journalistikken også. Det første som skades er sannheten*».

Med eksempler fra dansk presse viste Wedege hvordan den etablerte presse («mainstream media») tar parti for det etablerte, dvs. etatenes syn, og ikke tar sin rolle som den fjerde statsmakt tilstrekkelig alvorlig. Om dette skjer av manglende aktsomhet eller med vilje, er derimot langt vanskeligere å vite.

Som et eksempel viste Wedege til et innslag i Danmarks Radios Detektor, der Eric van Rongen, formann for ICNIRP, helt uimotsagt fikk lov til «at desavuere 5G-Appellens forskere ved at si, at de ingen forstand har, på trods af, at appelunderskriverne har ledet verdens dyreste grundforskningsprosjekter og en række af dem var indkaldt til WHO's fagpanel, som ifølge IARC bestod af verdens 30 mest fagkvalificerede. Ikke «30 af de mest». Men «de 30 mest....»

Det er et kildekritisk problem at DR bruker eksperter som ikke har noen interesse i å få fram de avgjørende opplysningene, og derfor hindrer disse i å komme fram – uansett om det skjer fordi det er journalistens hensikt eller bare skjer som et slags arbeidsuhell, poengterte Wedege.

Annie Sasco, Frankrike (lege, leder av WHO's kreftforskningsinstitutt IARC i en årrekke): «*Hvorfor er*

det spesielt viktig å bekymre seg for barna når vi snakker om 5G?»

Sasco pekte spesielt på at sammenhengen mellom EMF fra mobilbruk og hjernekreft er tydelig påvist. At klassifikasjonen ikke er kraftigere enn 2B, mulig kreftfremkallende, skyldes lobby og at forskningsartikler fuskes med. Hun viste hvordan store prosjekter som har gjort funn som bekrefter kreftskader, blir forvrengt når sluttrapport legges fram (INTERPHONE), eller at ingen sluttrapport blir publisert (Mobi-Kids).

Flere eksempler på slik taktisk forvrengning ble gjennomgått og «forvrengningene» ble forklart. To av disse har Lars Klæboe (nå i Direktoratet for strålevern og atomberedskap, tidligere Kreftregisteret og Kreftforeningen og Statens strålevern) som medforfatter, sammen med flere andre ICNIRP-eksperter, hvilket i seg selv innebærer en partiskhet. Man får ikke være tilknyttet ICNIRP som ekspert uten å holde seg til «det termiske paradigmet». Det betyr i seg selv at man har en binding som gjør det utenkelig å gjøre funn av skade så lenge strålingen ikke kan varme.

(Sasco har lovet meg å komme tilbake med en skriftlig redegjørelse. Forskere selv tar ikke ord som «juks» i sin munn, men det var hevet over enhver tvil at det var det hun mente det var.)

Vibeke Frøkjær Jensen, Danmark (veterinær, forskningsveileder):

«*Effekten av elektromagnetiske felt på planter og dyr – Hva vet vi fra forskning og observasjoner?*»

Forskningen på feltet ble gjennomgått. Materialet sammenfaller med mye av det som leserne av min blogg er kjent med. Blant annet er det skadevirkningene gjennom kalsiumkanalene som er påvist å skade også bier og andre insekter. Mulighetene for at det er menneskeskapt

fortsetter på side 26

Planetær elektromagneti

det er på tide å vurdere omfanget

Priyanka Bandara, David O Carpenter
Oversatt til norsk av Anders Brettingen

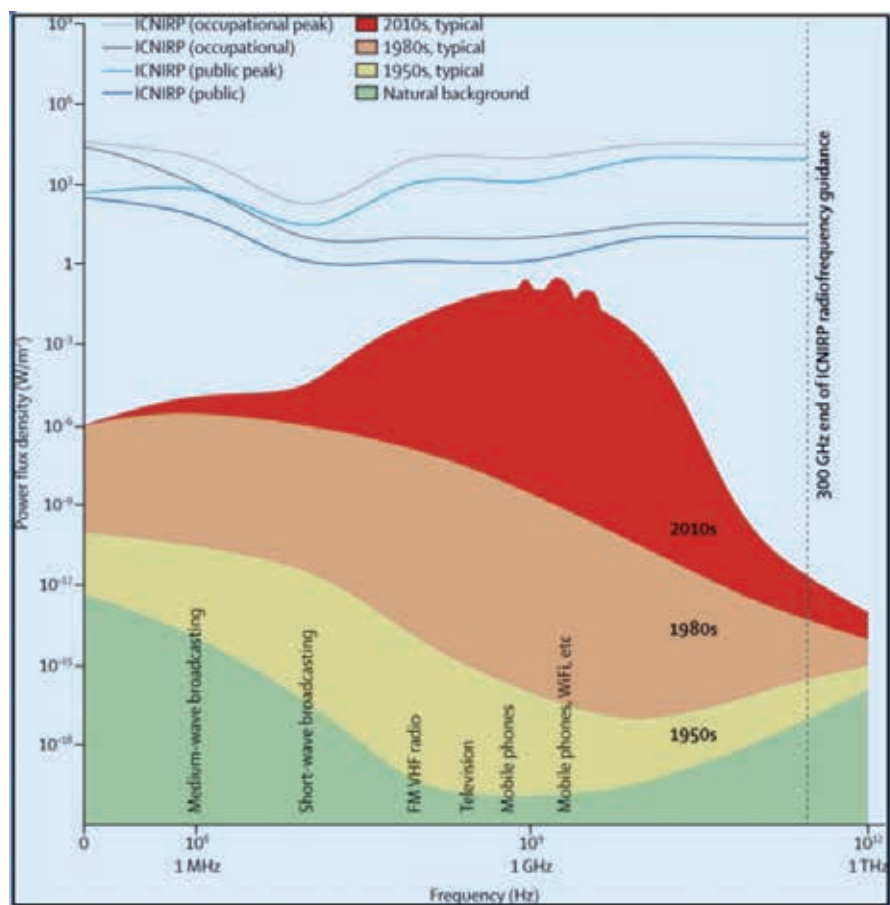
I det den Planetære Helsealliansen (Planetary Health Alliance) beveger seg fremover etter et produktivt andre årsmøte, er det nå passende med en diskusjon om den raske økningen i utbredelsen av kunstige elektromagnetiske felter. Det mest bemerkelsesverdige er teppet av radiofrekvent elektromagnetisk stråling, stort sett mikrobølgestråling skapt for trådløs kommunikasjon og overvåkingsteknologier, samtidig med at en økende mengde vitenskapelig bevis antyder at en forlenget eksponering til radiofrekvent elektromagnetisk stråling har alvorlige biologiske og helse-relaterte virkninger. Imidlertid viser offentlige reguleringer i de fleste land seg fortsatt å være basert på retningslinjene til den internasjonale kommisjonen for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling (International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection) og Institutt for elektro- og elektronikk-ingeniører («Institute of Electrical and Electronics Engineers»), som ble etablert på 1990-tallet, på den antagelse at det er kun akutte termiske virkninger som er farlige. Unngåelse av vevsoppvarming ved radiofrekvent elektromagnetisk stråling er nå blitt bevist å være ineffektivt i å unngå biokjemisk og fysiologisk interferens. For eksempel har NIH forskere,³⁾ vist at akutt, ikke-termisk eksponering endrer menneskelig hjernemetabolisme, elektrisk aktivitet i hjernen,⁴⁾ og systemisk immunrespons.⁵⁾ Kronisk eksponering har blitt assosiert med økt oksidativt stress og skade på DNA^{6), 7)} samt risiko for kreft.⁸⁾ Laboratoriestudier, inkludert store studier på gnagere utført av det amerikanske nasjonale toksikolo-

giprogrammet (US National Toxicology Program)⁹⁾ og Italias Ramazzini-institutt¹⁰⁾ bekrefter disse biologiske og helse-virkningene i levende organismer. I det vi adresserer truslene mot den menneskelige helse ut fra endrende miljøforhold som skyldes menneskelig aktivitet,¹¹⁾ så er det nødvendig å inkludere den økende eksponeringen overfor kunstig elektromagnetisk stråling i denne diskusjonen.

På grunn av den eksponentielle økningen i bruk av trådløse kommunikasjonsgjenstander (mobile og trådløse telefoner og gjenstander med påskrudd WiFi- eller Bluetooth) og infrastrukturen som understøtter

dem, så har nivåene for eksponering overfor radiofrekvent elektromagnetisk stråling rundt 1 GHz frekvensbåndet, som brukes mest til moderne trådløs kommunikasjon, økt fra ekstremt lave naturlige verdier, med omtrent 10^{18} ganger (figur).

Menneskeskapte radiofrekvente elektromagnetiske strålingsnivåer illustreres for forskjellige perioder i utviklingen av trådløse kommunikasjonsteknologier. Disse eksponeringsnivåene oppleves ofte daglig av mennesker som bruker diverse trådløse gjenstander. Nivåene er øyeblikkelige og ikke seks-minutters gjennomsnitt som spesifisert av den internasjonale kommisjonen for

Typisk maksimum daglig eksponering overfor radiofrekvent elektromagnetisk stråling fra menneskeskapte og naturlige kraftlinjetetthet i sammenligning med trygghetsretningslinjer fra den internasjonale kommisjonen for beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling ("International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection")¹⁾

sk forurensning:

beskyttelse mot ikke-ioniserende stråling av termiske årsaker. Figuren er modifisert med tillatelse fra Philips og Lamburn.¹²⁾ Naturlige nivåer radiofrekvent elektromagnetisk stråling var basert på NASA oversiktsrapporten CR-166661.¹³⁾

Radiofrekvent elektromagnetisk stråling brukes også til radar, sikkerhetsskannere, smartmålere, og medisinsk utstyr (MRI, diatermi, og radiofrekvent avsmelting). Det er trolig den raskest økende antropogene miljøpåvirkningen siden midten av det 20'nde århundre, og nivåene kommer til å rykke betydelig videre opp om igjen, i det teknologier som Tingenes Internett og 5G legger opp millioner av flere radiosendere rundt oss.

I løpet av de siste to årtiene har det forekommet mere menneskelig eksponering overfor radiofrekvent stråling enn det noensinne har gjort før. Bevis for dets virkninger på det sentrale nervesystemet, inkludert endret nevrologisk utvikling samt økt risiko for visse nevrodegenerative sykdommer,¹⁵⁾ er en alvorlig bekymring tatt i betraktning den stadige økningen i deres forekomst. Det finnes bevis for en sammenheng mellom neurologisk utvikling eller atferdsvansker hos barn og eksponering overfor trådløse gjenstander¹⁴⁾, og eksperimentelt bevis, som Yalefunnet, viser at eksponeringer under svangerskapet kan forårsake strukturelle og funksjonelle endringer i hjernen assosiert med ADHD-aktig atferd.¹⁶⁾ Disse funnene fortjener øyeblikkelig oppmerksomhet.

Ved Oseania Radiofrekvens Vitenskapelige Rådgivende Forening (Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association), en uavhengig vitenskapelig organisasjon, har frivillige forskere konstruert verdens største online database over fagfellekvurderte studier på radiofre-

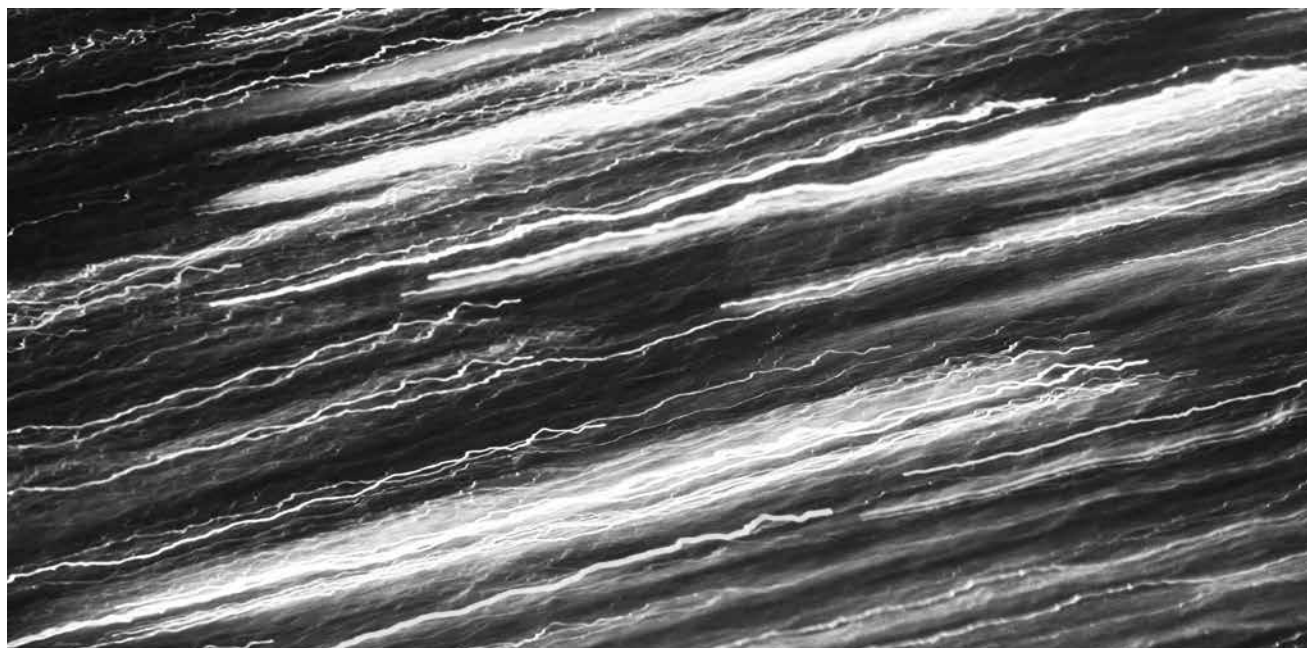
kvent elektromagnetisk stråling og andre menneskeskapte elektromagnetiske felter med lavere frekvenser. En nylig evaluering av 2266 studier (inklusive studier utført i reagensglass og i det levende, i mennesker, dyr og planteeksperimentelle systemer og populasjonsstudier) fant at de fleste studier (n=1546, 68,2%) har vist betydelige biologiske eller helse- virkninger assosiert med eksponering til menneskeskapt elektromagnetisk stråling. Vi har publisert våre foreløpige data på radiofrekvent elektromagnetisk stråling, som viser at 89% (216 av 242) av eksperimentelle studier som undersøkte oksidative stress endepunkter viste signifikante virkninger.⁷⁾ Denne mengden av vitenskapelig bevismateriale motbeviser den fremherskende påstanden at utrulling av trådløse teknologier ikke utgjør noen helseis risiko i henhold til de nåværende tillatte ikke-termiske radiofrekvente eksponeringsnivåene. I stedet støtter bevisene den internasjonale EMF forskerappellen (International EMF Scientist Appeal) bestående av 244 forskere fra 41 land som har utgitt på emnet i fagfellekvurdert litteratur og kollektivt anmodet WHO og FN om øyeblikkelige tiltak for å redusere belastning overfor befolkningen fra kunstig(e) elektromagnetisk(e) felter og stråling. Om Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association se www.orsaa.org

Det finnes også bevis for virkningene av radiofrekvent elektromagnetisk stråling på flora og fauna. For eksempel, den rapporterte globale minkingen i antall bier og insekter er trolig koplet til den økte elektromagnetiske strålingen i miljøet.¹⁷⁾ Honningbier er blant de arter som bruker magnetisk sansemottagelse til å navigere med, og

som er følsomme for menneskeskapte elektromagnetiske felter.

Menneskeskapte elektromagnetiske felter spenner fra ekstremt lav frekvens (forbundet med strømforstyrrelser og elektriske apparater) til lav, medium, høy, og ekstremt høy frekvens (for det meste forbundet med trådløs kommunikasjon). Den potensielle virkningen som disse menneskeskapte elektromagnetiske feltene har på naturlige elektromagnetiske felter, slik som Schumann Resonansen som styrer været og klimaet, har ikke blitt skikkelig studert. Tilsvarende, så har vi ikke tilstrekkelig forståelse av virkningene av menneskeskapt radiofrekvent elektromagnetisk stråling på andre naturlige og menneskeskapte atmosfæriske komponenter eller ionosfæren. Det har vært bredt hevdet at radiofrekvent elektromagnetisk stråling, som ikke-ioniserende stråling, ikke inneholder nok fotonenergi til å forårsake DNA-skade. Eksperimentelt er dette nå bevist å være feil.^{18), 19)} Radiofrekvent elektromagnetisk stråling forårsaker DNA-skade tilsynelatende gjennom oksidativt stress,⁷⁾ lignende nær-UV stråling, som også lenge var antatt å være harmløst.

På en tid når miljøhelseforskere takler alvorlige globale saker som klimaforandring og kjemiske giftstoffer i offentlig helse, er det et øyeblikkelig behov for å adressere den såkalte elektrotåka. En genuin evidens-basert tilnærming til risikovurderingen og reguleringen av menneskeskapte elektromagnetiske felter vil hjelpe vår alles helse, så vel som vår planets helse. Noen offentlige helsemyndigheter har nylig tatt skritt til å begrense offentlig eksponering til radiofrekvent elektromagnetisk stråling ved å regulere barns bruk av trådløse gjenstander og foreslår i

stedet bruk av kablede kommunikasjons-gjenstander generelt, men dette burde være en koordinert internasjonal innsats.

Oceania Radiofrequency Scientific Advisory Association, Scarborough, QLD 4020, Australia (PB); og Institute for Health and the Environment, University at Albany, Rensselaer, NY, USA

(DOC) pri.bandara@orsaa.org
Vi erklærer ingen motstridende interesser. Vi takker Alasdair Philips for assistanse med figuren og Victor Leach og Steve Weller for assistanse med ORSAA Database'n, som har muliggjort vår oversikt over den vitenskapelige bevisstyrken i dette forskningsområdet.

Opphavsrett ©Forfatterne. Utgitt [opprinnelig, på engelsk] av Elsevier Ltd. Dette er en åpen-tilgangs artikkel under lisensen CC BY-NC-ND 4.0 <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/> 1. 2.

International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection. ICNIRP guidelines for limiting exposure to time-varying electric, magnetic, and electromagnetic fields (up to 300 GHz). *Health Phys.* 1998; 74: 494-522.

Institute of Electrical and Electronics Engineers. IEEE C95.7-2014—IEEE recommended practice for radio frequency safety programs, 3 kHz to 300 GHz. IEEE Standards Association, 2014. https://standards.ieee.org/standard/C95_7-2014.html (aksessert: 6 november, 2018).

3. Volkow ND, Tomasi D, Wang GJ, et al. Effects of cell phone radiofrequency signal exposure on brain glucose metabolism. *JAMA.* 2011; 305: 808-813
4. Schmid MR, Loughran SP, Regel SJ et al. Sleep EEG alterations: effects of different pulse-modulated radio

- frequency electromagnetic fields. *J Sleep Res.* 2012; 21: 50-58.
5. Kimata H. Microwave radiation from cellular phones increases allergen-specific IgE production. *Allergy.* 2005; 60: 838-839.
6. Zothansiam, Zosangzuali M, Lalramdinpuii M, Jagetia GC. Impact of radiofrequency radiation on DNA damage and antioxidants in peripheral blood lymphocytes of humans residing in the vicinity of mobile phone base stations. *Electromagn Biol Med.* 2017; 36: 295-305
7. Bandara P, Weller S. Biological effects of low-intensity radiofrequency electromagnetic radiation—time for a paradigm shift in regulation of public exposure. *Radiat Protect Australas.* 2017; 34: 2-6.
8. Carlberg M, Hardell L. Evaluation of mobile phone and cordless phone use and glioma risk using the bradford hill viewpoints from 1965 on association or causation. *Biomed Res Int.* 2017; 2017: 9218486.
9. Cell phone radio frequency radiation. National Toxicology Program, US Department of Health and Human Services, ; 2018. <https://ntp.niehs.nih.gov/results/areas/cellphones/index.html> (Dato aksessert: 8 november, 2018)
10. Falcioni L, Bua L, Tibaldi E, et al. Report of final results regarding brain and heart tumors in Sprague-Dawley rats exposed from prenatal life until natural death to mobile phone radiofrequency field representative of a 1.8GHz GSM base station environmental emission. *Environ Res.* 2018; 165: 496-503.
11. Myers SS. Planetary health: protecting human health on a rapidly changing planet. *Lancet.* 2018; 390: 2860-2868
12. Philips A, Lamburn G. Natural and human-activity- generated electro-

magnetic fields on Earth. *Childhood Cancer.* 2012; (London; April 24-26, 2012.)

13. Raines JK. NASA-CR-166661. Electromagnetic field interactions with the human body: observed effects and theories. NASA Technical Reports Server. <https://ntrs.nasa.gov/archive/nasa/casi.ntrs.nasa.gov/19810017132.pdf>. Dato: 1981. Dato aksessert: 10 oktober, 2018.
14. Divan HA, Kheifets L, Obel C, Olsen J. Prenatal and postnatal exposure to cell phone use and behavioral problems in children. *Epidemiology.* 2008; 19: 523-529.
15. Zhang X, Huang WJ, Chen WW. Microwaves and Alzheimer's disease. *Exp Ther Med.* 2016; 12: 1969-1972.
16. Aldad TS, Gan G, Gao XB, Taylor HS. Fetal radiofrequency radiation exposure from 800-1900 mhz-rated cellular telephones affects neurodevelopment and behavior in mice. *Sci Rep.* 2012; 2: 312.
17. Taye RR, Deka MK, Rahman A, Bathari M. Effect of electromagnetic radiation of cell phone tower on foraging behaviour of Asiatic honey bee, *Apis cerana F.* (Hymenoptera: Apidae). *J Entomol Zool Stud.* 2017; 5: 1527-1529.
18. Smith-Roe SL, Wyde ME, Stout MD, et al. Evaluation of the genotoxicity of cell phone radiofrequency radiation in male and female rats and mice following subchronic exposure. *Environmental Mutagenesis and Genomics Society Annual Conference; Raleigh, NC, USA; Sept 9-13, 2017.*
19. Ruediger HW. Genotoxic effects of radiofrequency electromagnetic fields. *Pathophysiology.* 2009; 16: 89-102. <https://www.thelancet.com/journals/lanplh/home>

Livsfarlige rotfyllinger fylt med bakterier – tikkende bomber

Av Ann-Marie Lidmark, leder
Tannvårdskade Förbundet
Oversettelse Helene Freilem Klingberg

Filmen om rotfyllinger "Root Cause" har fått stort gjennomslag og fått mange til å forstå risikoen med rotfyllinger. Det absurde er at flertallet av tannleger vegrer seg mot å trekke ut rotfylte tenner, til tross for at rotfyllingene gir pasientene helseproblemer.

I den medisinske omsorgen lar man aldri døde kroppsdeler være igjen i kroppen, da dette anses som livsfarlig. Men dette gjelder ikke i tannbehandlingen, til tross for at det ikke er mulig å gjøre døde rotfylte tenner helt bakteriefrie. Det har blant annet Hal Huggins og Weston Price's forskning vist.

Innen den moderne odontologiske behandlingen tar man det fremdeles som en selvfølge at slike tikkende bakteriebomber skal beholdes. Dette til tross for tydelig risiko for sepsis (blodforgiftning) og andre tilstander som kreft og hjertekarsykdom.

NYA ANVISNINGER FRA SOS

Den tannlegen som idag våger å trekke rotfylte tenner risikerer anmerkninger fra IVO (Inspeksjonen for behandling og omsorg) og å få inndratt autorisasjonen sin. Derfor er det nødvendig at Socialledelsen gir nye moderne rettledninger for hvordan infiserte tenner skal håndteres.

Tandvårdsskadeforbundet får for tiden tre til fire samtaler per dag pluss mail fra personer som har spørsmål om rotfyllingene sine. De fleste vil fjerne dem, men får ikke hjelp av sine vanlige tannleger, eller kjenner seg utrygge i forbin-

delse med uttrekkingen og den nødvendige rengjøringen av tannbenet. De som søker på «risiko med rotfyllinger» kommer til forbundets hjemmeside www.tf.nu. For tiden besøkes hjemmesiden av drøyt tusen personer per dag.

VI SPREDER VIKTIG KUNNSKAP

Forbundets erfaringer og kunnskap spres dermed til en bred allmennhet. Det redder forhåpentligvis liv og reduserer lidelsen for mange syke.

Telefonsamtalene og mailen handler ikke bare om rotfyllinger. Mange ringer også angående dentale materialer, titanimplantat, tannstillinger og mye annet. Til og med amalgamsanering er fremdeles et viktig tema.

Spørsmål kommer også om kostnader, feilbehandling og om hvordan man anmelder tannleger eller søker om skadeerstatning. Tandvårdsskadeforbundet har mange viktige funksjoner og mange blir hjulpet til bedre helse.

IKKE RÅD TIL TANNBEHANDLING

Tannbehandling må bli betraktet som en del av helse- og omsorgssektoren og burde ha samme høy-

kostnadsbeskyttelse. Dersom man sammenligner høykostnadsbeskyttelsen for medisinsk behandling og tannbehandling finner man dyp urettferdighet.

For å få del i høykostnadsbeskyttelsen må man først betale 3.000 kroner, og deretter får man halvparten av kostnadene subsidiert av samfunnet. Hvor mange med lav inntekt har råd til selv den første kostnaden?

Den som har betalt mer enn 15.000 kroner behøver bare betale 15 prosent av tannlegeregningen. Systemet tjener altså først og fremst de som er høytlønnet.

HØYKOSTNADSBESKYTTELSE FOR ALLE

Viktige mål for Tandvårdsskadeforbundet er å få tannbehandling inn i helse- og omsorgssektoren, og at den samme høykostnadsbeskyttelsen skal gjelde. Alle skal ha råd til god munnhelse og nødvendig tannbehandling.

FJERNET FRA NETFLIX

Filmen Root Cause har virkelig satt fokus på risikoen med både rotfyllinger og amalgam. Tannhelseomsorgen kjenner seg desverre truet i stedet for å fundere over om det kanskje kan finnes en sannhet i kritikken mot rotfyllinger.

Netflix tilbød tidligere kundene sine å se filmen. Nå finnes den ikke der lengre, antagelig på grunn av stort press. Men det er vanskelig å skjule informasjon i dag, og man kan i stedet både se filmen og kjøpe den for hjemmebruk på denne adressen: <https://rootcausemovie.com/>

AMS: Truer nettselskapet med

Av Einar Flydal, cand.polit. og Master of Telecom Strategy and Technology Management (einarflydal.com)

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 2.5.2019

En del folk som nekter å skifte ut sin gamle måler med en ny AMS/smartmåler, får nå brev i posten fra nettselskapet.

Nettselskapet truer dem med at det vil stenge av strømmen hvis de ikke slipper til. Det har det ikke lov til. Her får du vite hva du skal svare. Det krever bare at du sender en epost.

Det kan være flere grunnet til at du ikke vil ha skiftet ut måleren. En av dem er helserisikoen. For eksempel er det en del folk som merker hjerteflimmer etter at målerne kom i hus.

Å stenge av strømmen fordi du ikke vil ha en ny måler med døgntinuerlig mikrobølgesendinger, har ikke nettselskapet lov til. Det framgår klart av en liten utredning fra to advokater:

Senioradvokat Nikolai Brøvig og partner Arne Oftedal: VURDERING AV NETTSELSKAPERS RETT TIL Å STENGE STRØM, 19. november 2018

Så dersom du er en av dem som er blitt velsignet med et slikt trusselbrev, skal du bare sende advokatenes notat til nettselskapets kundeservice - med en vennlig hilsen om at de bør lese seg opp. Så blir det nok stille en stund. Notatet laster du ned på min blogg.

Som du ser av notatet, fins det flere mulige argumenter for at man ikke vil ha en AMS-måler i hus. Ett av dem er det helsemessige: Etter advokatenes mening er det utvilsomt at det kan stilles spørsmål om helserisiko knyttet til strålingen fra slike målere. Det forstår de uten å være medisinere. Det samme argumentet kommer også fram i utred-

ningen fra Advokatkontoret Erling Grimstad AS, som du også finner på min blogg. Der finner du også mye mer stoff som forklarer helserisikoen, med referanser til fagstoff.

Dersom du allerede har fått en slik måler i hus, kan du sende det samme notatet til nettselskapet og forlange at kommunikasjonen fjernes. Da skal nettselskapet sende ut en person som fjerner kommunikasjonsmodulen, og - hvis det er en Kamstrup-måler - også stenger av for radiokommunikasjon ved å gjøre noe med selve måleren. Du får antakelig krav om et gebyr, men om få uker foreligger det en ny juristutredning som tar for seg gebyrene...

TILBAKE TIL HJERTERYTMETPROBLEMENE

Hjerterytmeforstyrrelser i form av plutselig økt puls er en klassiker som flere melder om i samlingen av smartmålerhistorier på min blogg. Du kan også lese om dem i bloggpost 19.05.2017. Ser du om slikt på amerikanske videoer, så skal du vite at strømmålerne i USA har kraftigere maks-signal (2 Watt e.r.p.) enn de som installeres i Norge (0,5 Watt e.r.p.). Men det betyr nok lite fra eller til, for det er neppe styrken, men pulsingen som sørger for plagene.

Hjerterytmeforstyrrelser inngår i det knippet av symptomer som i faglitteratur blant annet omtales som mikrobølgesyke, eller mikrobølgesyndromet.

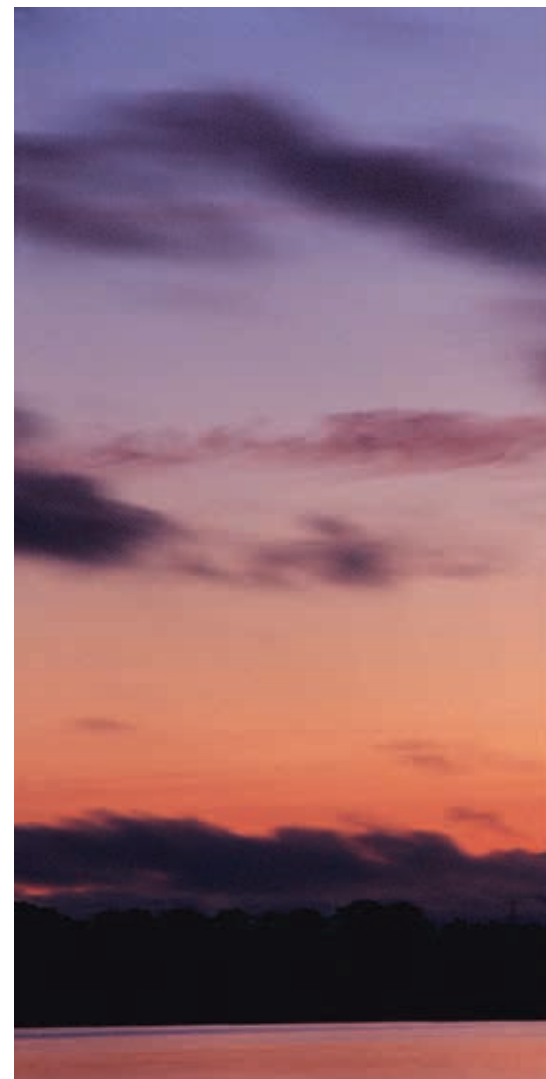
Tror du at du har hjerterytmeforstyrrelser fra måleren, er det vel lurt å ta en prat med legen. Det inngår ingenting i legestudiet som lærer dem om slikt, men du kan ta med noen referanser, f.eks. de som står her i bloggposten. Eller - om legen er motivert for litt mer omfattende litteratur: EUROPAEM-retningslinjene fra den europeiske foreningen for miljømedisinere, som

du kan laste ned på min blogg eller tipse legen om at han/hun kan gjøre selv.

(Full referanse til dokumentet finner du sist i bloggposten på min blogg)

NÅ KAN LEGER BRUKE ICD-10-SYSTEMET

Her er en nyttig nyhet å ta med til legen: I det internasjonale diagnosesystemet ICD-10 har det i norsk versjon lenge vært sperret for å bruke diagnoser som angir helseplager fra ikke-ioniserende stråling, som dette er. Det har jeg skrevet om her på bloggen siden 2015 og tatt opp med de som reviderer den norske versjonen. Nå er det gjort flere endringer, slik at norsk versjon er på linje med andre lands. Det fins

å stenge av strømmen?

to koder som kan brukes: T66
Uspesifiserte tilstander som skyldes
stråling, Z 58.4
Eksposisjon for stråling.

Mener derimot legen at de fysiske symptomene er skapt bare av angst, passer diagnosene F45.3 Somatoform autonom dysfunksjon og F48 Nevrasteni. Nevrasteni er en gammel betegnelse som de fleste leger oppfatter som foreldet. WHO definerer nevrasteni som en nervøs lidelse. I store deler av verden brukes betegnelsen slik den var i bruk før Freud: om el-overfølsomhet med et bredt spekter "uforklarte symptomer". Mer om dette kan du lese i Arthur Firstenbergs bok "Den usynlige regnbuen

- Historien om elektrisiteten og livet".

Og så kan du jo gjøre en enkel test selv hvis du ikke har mange andres smartmålere tett innpå: Slå av hovedbryteren noen dager. Enkelte som har gjort seg sine erfaringer, kopler ut mange kurser i huset hver natt. Men tenk først igjennom hva du gjør med fryse-varene og det som blir påvirket ellers i huset.

REFERANSER:

Igor Belyaev, Amy Dean, Horst Eger, Gerhard Hubmann, Reinhold Jandri-sovits, Markus Kern, Michael Kundi, Hanns Moshhammer, Piero Lercher, Kurt Müller, Gerd Oberfeld, Peter Ohnsorge, Peter Pelzmann, Claus

Scheingraber og Roby Thill: EUROPAEM EMF-retningslinjer 2016 for forebyggelse, diagnostisering og behandling af EMF-relaterede helbredsproblemer og sykdomme, kan hentes fra <https://einarflydal.com/wp-content/uploads/2017/08/europaem-emf-vejledning-dansk-v3-m-bilag-27072017.pdf> (originalens referanse: Rev Environ Health. 2016 Sep 1;31(3):363- 97. doi: 10.1515/reveh-2016-0011)

Senioradvokat Nikolai Brøvig og partner Arne Oftedal: VURDERING AV NETTSELSKAPERS RETT TIL Å STENGE STRØM, notat, 19. november 2018, Notat-vedrørende-hjemmel-for- stenging-av-strøm-SVW-19.11.18

Fortsettelse fra side 19.

EMF som står bak den sterke insekts-reduksjonen, er meget store. Det samme gjelder f.eks. trekkfugler, der radiokommunikasjon forstyrrer fuglenes orienteringsevne.

Christian F. Jensen, Bonnor Advokater: «Presentasjon av utredning om lovligheten av 5G» Jensen la fram en splitter ny, 70-siders juridisk utredning. I utredningens konklusjoner heter det blant annet:

«Det konkluderes i nærværende utredning at etablering og aktivisering av et 5G-nettverk således som det for tiden foreligger beskrevet, vil jeg være i strid med gjeldende menneskerettslige og miljørettslige regler i Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjon, FNs barnekonvensjon, EU-regler og Bern- og Bonn-konvensjonene.

Årsaken til dette er den meget betydelige, vitenskapelige dokumentasjon som foreligger på at radiofrekvent elektromagnetisk stråling er helsedsskadelig og farlig for mennesker (og særlig for barn), dyr og planter. Dette gjelder også når strålingen holder seg innenfor de retningslinjer som anbefales av ICNIRP og som anvendes av Danmark og bredt i EU. De nøjaktige helsemessige skadevirkninger av 5G-systemet er ikke kjente, i det der ikke er tale om et eksakt definert system, men det er på bakgrunn av den foreliggende forskning om radiofrekvent elektromagnetisk strålings påvirkninger av f. eks. menneskers og dyrs kropp, herunder ved fremkallelsen av DNA-skader og oksidativt stress, sterkt usannsynlig at det ikke skulle medføre tilsvarende skadevirkninger som de nåværende systemer, særlig all den stund de er basert på samme grunnleggende stråling.»

Den juridiske utredningen fra Bonnor Advokater, Holte, Danmark: RESPONSUM om hvorvidt det vil være i strid med menneske- og miljørettlige regler at etablere 5G-systemet i Danmark, er meget interessant, også med tanke på AMS/smartmålere, fordi den – uten å vurdere det fagmedisinske, også

tar for seg helserisiko ved dagens mikrobølge kommunikasjons-teknologier, som inngår i blant annet AMS.

SPØRRERUNDE

Det ble såvidt tid til en liten spørsmålrunde til sist. Svært mange ønsket ordet, og svært mange var sinte over at politikerne ikke griper inn overfor strålevern som ikke fungerer, men fremmer et syn på EMF og helse som er så åpenbart i strid både med forskning og folks egne erfaringer. Flere av de fram møtte gikk med beskyttelsesutstyr for overhodet å kunne reise til møtet, og klaget over at de fikk sine liv ødelagt av dagens uvetlige politikk. De etterlyste handling.

De fire fremmøtte politikerne var meget tydelige på at budskapet var gått inn, de var bekymret for det som skjer på dette feltet, og at de ville gjøre alt de kunne for å stanse den pågående utrulling og den stadige veksten i eksponering.

Møtet ble ledet av vertskapet:

Folketingsrepresentantene Jan Erik Messmann, Dansk Folkeparti (som forøvrig snakker et feilfritt østlandsk i tillegg til dansk!), og Julius Graakjær Grantzau, Alternativet.

ARRANGØRER AV MØTET VAR:

Forskernettverket Dansk Institut for Folkesundhed Miljøorganisasjonen MayDay.

EHS-foreningen (tilsvarer den norske FELO) Rådet for Helbreds-sikker Telekommunikatio.n

Videomateriale med foredragene vil bli lagt ut etterhvert på danske nettsider. Gå til Rådet for Helbreds-sikker Telekommunikation, for å se etter det.

REFERANSER:

RESPONSUM om hvorvidt det vil være i strid med menneske- og miljørettlige regler at etablere 5G-systemet i Danmark, 4. mai 2019, Bonnor Advokater, Holte, Danmark.

Kan lastes ned fra einarflydal.com

AMS-målerne: Nå går sakene til domstolene

Av Einar Flydal, Per Halle og Torleif Dønnestad

7. juni ble det første av flere krav sendt til domstolene om at nettselskapene må kople tilbake strøm og trekke tilbake stengningsvarsler hos folk som har nektet utskifting av strømmålere. Vi står framfor rettsprosesser som tar utgangspunkt i strømonopolenes leveringsplikt, men kommer også til å ta for seg andre aspekter, i denne omgang ikke minst helsemessige sider ved strålingen fra AMS-målerne.

Advokatfirmaet Schjødt AS sendte fredag 7. juni, et krav til tingretten om at retten pålegger nettselskapet Eidsiva Nett snarest å trekke tilbake varslet om strømutkopling av en av sine kunder. Det gjelder en kunde med gårdsdrift, mange kyr på båsen, og med flere alvorlige helseplager som forskning gang på gang har dokumentert kan påvirkes av eksponering for stråling fra mikrobølget radio. Klienten er el-overfølsom, og har legeattest på smerter fra mobilbruk og annet trådløst.

I begjæringen bes tingretten om å pålegge nettselskapet å avvente strømutkopling til rettskraftig dom foreligger. Begjæringen argumenter blant annet med at leverings-

plikten ikke kan brytes på et slikt grunnlag.

Samtidig med at denne begjæringen ble sendt, forbereder advokatkontoret Østby Aarskog på Hamar nye begjæringer med krav om at Eidsiva Nett straks må å kople strøm tilbake og trekke varslende utkoplinger. Også dette er saker der det står om liv og helse.

I alle disse sakene gjelder det strømkunder som har nektet utskifting av AMS-måler. Noen ville godtatt måler uten trådløs kommunikasjon, men tilbys det ikke av Eidsiva Nett, mens andre motsetter seg ny måler overhodet, fordi de ikke kan godta en kilde til skitten strøm i huset. Dette gjelder folk som må leve spesielt skjermet for ikke å bli syke av elektromagnetiske felt. Mange tilfeller er kjent både fra forskningslitteraturen og fra medisinsk praksis, også i Skandinavia.

Forut for disse begjæringene ligger det lange dialoger mellom kundene og Eidsiva Nett. Eidsiva Nett har gjennomgående skjivet ansvaret bakover til påleggene fra NVE og Helsedirektoratet, og argumentert med at å bli syke av mikrobølgestråling og skitten strøm, ikke er mulig. Det juridiske grunnlaget for begjæringene fins i en egen betenkning fra Advokatfirmaet Schjødt.

Begjæringene vil bli fulgt opp av stevninger og rettsprosesser, slik loven krever. De to advokatkontorene vil samarbeide om sakene. De ber alle andre nettselskaper om snarest å kople utestengte strømkunder tilbake og trekke tilbake alle stengningsvarsler inntil rettskraftig dom foreligger.

Vi som bistår advokatene og strømkundene, er per dato tre personer, Einar Flydal, Per Halle og Torleif Dønnestad. Bak oss står organisasjonene FELO (Foreningen for el-overfølsomme), Folkets strålevern, STOPP smartmålerne! og Norges Miljøvernforbund. I tillegg blir vi stadig kontaktet av medisinere, biologer og andre fagfolk med kunnskap på feltet. De uttrykker sin støtte, men kan av ulike grunner ikke selv ta til orde mot det de oppfatter som en uvettig helsepolitikk på feltet.

Rettsprosessene vil koste langt mer enn disse organisasjonene kan bidra med. Vi er derfor helt avhengige av å finansiere sakene gjennom innsamlingsaksjoner. De er vi i ferd med å få i gang.

Også vi ber alle nettselskaper om snarest å kople utestengte strømkunder tilbake og trekke tilbake alle stengningsvarsler inntil rettskraftig dom foreligger.

Publisert 7. juni 2019 på
<https://einarflydal.com/2019/06/07/ams-malerne-na-gar-sakene-til-domstolene/>

STRØMSELSKAP TAR UT STEVNING MOT KUNDER

Trønderenergi har tatt ut stevning mot tre kunder som nekter å skifte til ny, digital strømmåler (AMS). Sakene er berammet i juni måned og skal gå for Sør-Trøndelag tingrett.

Kvikksølv til nytte for forskere

Man regner med at 95 prosent av alt liv på jorda døde for 252 millioner år siden.

Forskere ved University of Cincinnati og China University of Geosciences mener nå de har funnet rekordmye kvikksølv i gamle steiner flere steder rundt om i verden, noe som støtter teorien om at det var vulkaner som forårsaket denne masseutryddelsen. Store, eksplosive, vulkanske utbrudd frigjør vanligvis mye kvikksølv, både til atmosfæren og til jordens overflate. Kvikksølv er en relativt ny måte for forskere å lete etter gamle vulkanutbrudd på.

abcnyheter.no

Tungmetaller i morsmelk

300 mødre og barn deltok i den norske morsmelkstudien som nylig ble publisert. Morsmelkprøvene ble hentet i årene mellom 2003 og 2006, og ble samlet inn da barna var én måned gamle.

87 prosent av prøvene inneholdt bly, mens 100 prosent av prøvene inneholdt kadmium og kvikksølv (!) Nivåene av kadmium og bly er likevel de laveste som er rapportert sammenlignet med lignende undersøkelser ellers i verden.

Sjømat alene kunne forklare 10 prosent av utslagene på kvikksølv i prøvene. Sjømat og amalgam fra mødrenes tannfyllinger sammen, kunne forklare 46 prosent av utslagene på kvikksølv i morsmelken.

Mens man ikke fant ut hvor kadmiumen kommer fra, så man en sammenheng mellom nivåene av bly og mors inntak mat laget av lever og nyrer.

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969719317814>

Kvikksølv hos Alzheimer's pasienter

Flere forskere tar til orde for at pasienter med Alzheimer's sykdom bør evalueres for kvikksølveksponering. En rekke funn viser et tydelig behov for en bedre forståelse av sammenhengene mellom denne sykdommen og eksponering for kvikksølv, og for de potensielle underliggende mekanismene ved den virkningen kvikksølveksponering har i ulike deler av hjernen.

Studier har rapportert om neurotoksiske effekter av kvikksølveksponering hos tannhelsepersonell. Kliniske studier av kvikksølvs giftige påvirkning hos tannhelsepersonell kan gi ny kunnskap om konsekvensene av slik påvirkning hos pasienter med for eksempel Alzheimer's disease.

For den som leser engelsk kan to svært interessante studier leses her: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30877448>
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29482185>

Fremdeles stort marked for dentalt amalgam

I mange europeiske land er bruken av amalgam som tannfyllingsmateriale nå svært lav. Både Norge og Sverige har, som kjent, innført forbud, og fra og med juli 2018 kom EU med nye regler som begrenser bruken av amalgam hos gravide og ammende kvinner, og hos barn under 15 år.

Likevel er markedet for dentalt amalgam stort. I årene 2018 til 2023 er omsetningen av amalgam beregnet å vokse med 5% årlig. Det betyr at markedet er forventet å nå 500 millioner dollar ved utgangen av 2023. Dette er bekymringsverdig for menneskers helse, i særdeleshet i en rekke utviklingsland.

En utfyllende artikkel om dette kan leses (på engelsk) her:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/30466944>

Høye nivåer av luftforurensning settes i sammenheng med redusert sædkvalitet

I mange år har forskere gjort analyser for å forstå hvorfor spermnivåene hos vestlige menn er mer enn halvert de siste 40 årene. «Nå har vi et ganske solid svar,» sa Hagai Levine, en av forskerne bak en studie som ble offentliggjort i 2017¹⁾. Man antar at årsaken kan være det høye antallet kjemikalier som vi ikke har blitt eksponert for tidligere. «Konsekvensene av det moderne miljøet på befolkningens helse er tydeligvis enorm, men mye er ennå ukjent», sa han.

I en studie, som ble publisert i januar i år, fant de blant annet forstyrrelser i sædcellenes bevegelse og økt oksidativt stress i sæden hos en gruppe menn der partneren hadde opplevd gjentagende spontanaborter, sammenlignet med kontrollgruppen²⁾. I tillegg fant de lavere nivå av testosteron og østrogen enn i kontrollgruppen.

1) <https://academic.oup.com/humupd/article/23/6/646/4035689>

2) <http://clinchem.aaccjnl.org/content/65/1/161>

**TANNBEHANDLING
MED OMSORG**

ALLMENNPRAKSIS TANNREGULERING
-Amalgamsanering -Hvit regulering
-Tannlegeskrekke -Funksjonell regulering

Ring 22 830 830

Eller: info@stemlandklinikken.no

VELKOMMEN!

www.stemlandklinikken.no

Stortingsgata 28 (vis á vis Nationaltheateret st), Oslo.

Sentralstyret 2018

Leder

Dag Einar Liland
Totlandsvegen 365
5226 Nesttun
Tlf 950 38 029 / 55 10 29 28

Nestleder

Åse Kjelby
Nesjane 28, 5986 Hosteland
Tlf 99 60 96 94

Sekretær

Helene Freilem Klingberg
Thurmannsgt. 10 B
0461 Oslo
Tlf 22 87 09 28 / 99 58 09 25

Kasserer

John Andreas Pandur
Tårnbyen 105
2013 Skjetten
Tlf 480 58 655

Styremedlem

Rita Zahl
Edderdunsveien 181, 9013 Tromsø
Mobil 938 71 825

Varamedlemmer til sentralstyret

1. Toril Sonja Gravdal
2. Olga Eliassen

Foreninger i Norden:

Sverige

Tandvårdsskedeförbundet
Bellmansgatan 30, 1 trappa
11847 Stockholm
Tlf.: 0046 08-4289242
E-post: info@tf.nu
Internet: www.tf.nu

Danmark:

Foreningen mot Skadeligt Dentalmateriale

c/o Trine Jørgensen
Stævnens 122
DK-3070 Snekersten
Tlf./fax: 0045 3539 1560

Finland

Föreningen for Tandpatienter i Finland rf

PB 213
SF-00121 Helsingfors
Tlf.: 00358 9 55 66 25

Medlemskap i Forbundet Tenner og Helse koster per år:

- Hovedmedlem, kr. 275,-
- Husstandsmedlem, kr. 100,-

Medlemsavgiften gjelder for ett kalenderår.

Innbetaling merkes "nytt medlem", hvilket fylke du er bosatt i, skriv tydelig ditt navn og adresse og send til:

Forbundet Tenner og helse

Postboks 114 Nesttun
5852 Bergen
Tel 994 22 345
E-post: post2@tennerog helse.no
Internet: www.tenneroghelse.no
Kontonummer: 7874 06 46620

Valgkomiteen

Bjørn Borch, Eilert Mathias Eilertsen og Arve Austgulen.

Foreningen for el-overfølsomme

www.felo.no

Telefon 33 48 13 00
Telefontid tirsdager
kl 10-12 og 15-17

ANNONSERE I TENNER & HELSE?

Kontakt oss!
bjorn.borch@gmail.com

Priser:
Helside 3000 kr inkl. mva
Halvside 1500 kr inkl. mva

Tenner&helse

Nr. 2 - 2019
25. årgang - Grunnlagt 1994

REDAKTØR: Toril Sonja Gravdal
Tel 413 23 943 torilsg@gmail.com

UTGIVER:
Forbundet Tenner og Helse

ADRESSE:
Post sendes til: Pb 114 Nesttun, 5852 Bergen
Tel 994 22 345
post2@tenneroghelse.no
www.tenneroghelse.no

POST TIL REDAKSJONEN SENDES TIL:
torilsg@gmail.com
eller Toril Sonja Gravdal
Kirkerudlia 6e, 1339 Vøyenenga

ANNONSER:
bjorn.borch@gmail.com

REDAKSJONKOMITÉ:
Helene Freilem Klingberg hele-kl@online.no
Oddvar Juklestad oddvarjuklestad@hotmail.com

Tenner & helse kommer ut med 4 nummer pr år.
Signerte artikler står for forfatterens egne
synspunkter, og er ikke nødvendigvis i samsvar
med redaksjonens syn.

NESTE UTGAVE:
September 2019. Stoff innlevering: 15. august

DESIGN:
punkt&prikke punkt&prikke@me.com

FORMIDLING:
2punktAS

TRYKK:
RK Grafisk AS

Opplag 2000
ISSN 0805-9039

- Forbundet Tenner og Helse tar ikke ansvar for
produkter eller tjenester annonsert i bladet.

FORSIDEFOTO:
Pixabay

Kontaktpersoner

Fylke	Navn	Adresse	Telefon	Tid
Akershus/Oslo	John Pandur (telefonvakt)	Tårnbyvn 105 2013 Skjetten	480 58 655	18.00 - 21.00
Møre og Romsdal	Anne-Margrethe Holte (fylkeskontakt)	Torebakken 4 6010 Ålesund	40 09 58 36	

HUSK!

For at vi skal motta driftsstøtte for deg, må vi vite hvilket år du er født i. Dette er et krav fra departementet. Dersom du ikke har sendt dette til oss allerede, håper vi at du kan gjøre dette så snart som mulig.

Forbundet Tenner og Helse
Pb 114 Nesttun, 5852 Bergen
Tel 994 22 345
post2@tenneroghelse.no

FTH er medlem av
Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, FFO

Likemenn i Forbundet Tenner og helse

Akershus/Oslo:

John Andreas Pandur - Generelt likemannsarbeid
Tårnebyvn 105, 2013 Skjetten, tlf: 480 58 655

Hedmark:

Aase Storjordet Drange - Generelt likemannsarbeid
Moensvingen 11, 2450 Trysil, tlf.: 62 45 03 83

Bergen/Hordaland:

Dag Einar Liland - Generelt likemannsarbeid
Totlandsvegen 365, 5226 Nesttun, tlf: 950 38 029

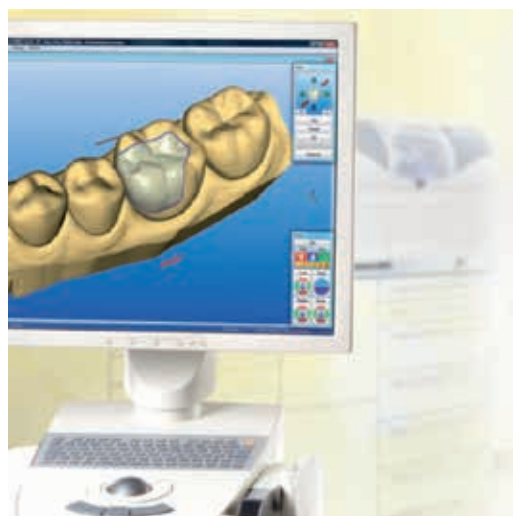
Invester i livskvalitet!

Å le hjertelig og uanstrengt i godt lag. Å vise tennene når du smiler. Å være sikker på at egen helse er ivaretatt. Enkle gleder som er en selvfølge for de fleste, men ikke for alle.

Tungmetaller fra amalgamfyllinger lekker ut og kan gi nedsatt helse og livskvalitet. Bakterier og giftstoffer fra rotfylte eller døde tenner har store allmennmedisinske risikoer, som f.eks hjerte/hjerne infarkt, drypp og diabetes.

Vår klinikk har spesialisert seg på flere områder:

- Amalgamfjerning – effektiv og optimal beskyttelse mot tungmetallbelastning under utskiftning blant annet ved hjelp av friskluftmaske.
- Rehabilitering ved hjelp av porselensfyllinger, innlegg og kroner ferdigstilt i samme seanse med Cerec teknologien.
- Fjerning av infiserte tenner.
- Rehabilitering av tapte tenner ved hjelp av kjevebensforankrede implantater i titan.

Opitz
Tannhelsesenter

Smålonane 2, 5353 Straume
Tlf: 56335750 Fax: 56335751
Mail: post@opitztannhelsesenter.no
Web: www.opitztannhelsesenter.no